

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ อำเภอศรีสัชนาลัย ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย
จังหวัดสุโขทัย

คำนำ

การจัดทำกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่อำเภอศรีสัชนาลัยนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชุมชน เนื่องจากเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงเป้าหมาย ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ที่จะบรรลุถึงเป้าหมาย เป็นการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพเกษตรกร โดยมุ่งสร้างรายได้ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิต ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่และศักยภาพของชุมชน โดยชุมชนสามารถนำไปดำเนินการและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรพัฒนาภาคเอกชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองของชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่อำเภอศรีสัชนาลัยฉบับนี้จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแผนที่นำทางการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อำเภอศรีสัชนาลัย โดยใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในแต่ละตำบลเป็นศูนย์กลางในการทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองของชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย
จังหวัดสุโขทัย

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๓
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๕
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๐
๓.๑ ฤดูกาล	๑๐
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๑๐
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๑
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๑
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๑๑
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๑
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๑
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๒
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๓

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๔
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๕

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๑๕
๑.๑ เกษตรกร	๑๕
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๒๔
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๔
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๔
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	
๑.๔ ภูมิทุนการเพาะปลูก	
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๔๑
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๒
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๓
บรรณานุกรม	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๔
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๑๐
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๑๐ปี	๑๑
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๑๒
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๒
๘	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๑๓
๙	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๓
๑๐	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๔
๑๑	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๕
๑๒	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๖
๑๓	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๖
๑๔	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๖
๑๕	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๖
๑๖	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๗
๑๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๗
๑๘	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๙
๑๙	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๐
๒๐	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๑
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๒
๒๒	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว เหมาะสม ไม่เหมาะสม (Zonning : S๑ S๒ S๓ และ N) แยกตำบล	๒๕
๒๓	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอสรีสัชนาลัย	๒๖
๒๔	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๖
๒๕	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปี อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๘
๒๖	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๘

สารบัญตาราง

๒๗	แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน เหมาะสม ไม่เหมาะสม (Zonning : S๑ S๒ S๓ และ N) แยกตำบล	๓๐
๒๘	แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานอำเภอศรีสัชนาลัย	๓๒
๒๙	แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอ.ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๓
๓๐	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน ในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๔
๓๑	แสดงต้นทุนการผลิต.อ้อยโรงงาน ต่อไร่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๔
๓๒	แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๗
๓๓	แสดงปฏิทินการผลิตทุเรียน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๘
๓๔	แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียน ปี ๒๕๖๘ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๘
๓๕	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตทุเรียน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๐
๓๖	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำเภอศรีสัชนาลัย	๔๑
๓๗	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๔๒
๓๘	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๔

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๔
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๔
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๙
๕	แผนภาพปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย อำเภอศรีสัชนาลัย	๑๐
๖	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๑๔
๗	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๔
๘	แผนที่แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอศรีสัชนาลัย	๒๔
๙	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว เหมาะสม ไม่เหมาะสม (Zonning : S๑ S๒ S๓ และ N) อำเภอศรีสัชนาลัย	๒๕
๑๐	แผนที่แสดงจุดรับซื้อข้าว	๒๙
๑๑	แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน เหมาะสม ไม่เหมาะสม (Zonning : S๑ S๒ S๓ และ N) อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๑
๑๒	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ร้อยละ อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๑
๑๓	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ร้อยละ อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๒
๑๔	แผนที่แสดงจุดรับซื้ออ้อยโรงงาน	๓๕
๑๕	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๖
๑๖	แผนที่แสดงจุดรับซื้อทุเรียน	๔๐

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอศรีษะชนาลัย ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดสุโขทัย ห่างจากจังหวัดสุโขทัย ประมาณ ๖๗ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๕๐๗ กิโลเมตร โดยที่ตั้งของสำนักงานเกษตรอำเภอศรีษะชนาลัย ตั้งอยู่ ณ บ้านคลองปากกร้าว หมู่ที่ ๒ ถนนจรดวิถีถ่อง ตำบลหนองอ้อ

เนื้อที่ประมาณ ๑,๓๒๒,๙๗๑ ไร่ หรือประมาณ ๒,๑๑๗ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละประมาณ ๓๑.๕ ของพื้นที่จังหวัด หรือใหญ่ที่สุดในจังหวัด โดยแบ่งเป็นพื้นที่ราบประมาณ ๗๖๓,๑๗๗ ไร่ เป็นภูเขาประมาณ ๕๕๑,๓๗๔ ไร่ และพื้นน้ำประมาณ ๑๘,๔๒๐ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอศรีษะชนาลัย มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอวังชิ้น อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอศรีนคร อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ

(ที่มา : แผนพัฒนาอำเภอศรีษะชนาลัย ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

-การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น จำนวน ๑ เทศบาลเมือง ๑ เทศบาลตำบล ๘ อบต. ๑๑ ตำบล ๑๓๔ หมู่บ้าน

-การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลเมือง จำนวน ๑ แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๘ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

ตำบล	อบต.	ทม./ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ครัวเรือน
ดงคู	๑		๙	๒,๐๙๒
ท่าชัย		๑	๑๓	๓,๙๒๖
ศรีสัชนาลัย			๖	๒,๐๒๖
บ้านแก่ง	๑		๑๓	๔,๓๗๐
บ้านตึก	๑		๑๔	๓,๘๑๒
ป่าจั่ว	๑		๑๒	๒,๖๔๕
แม่สำ	๑		๑๔	๓,๐๑๙
แม่สิน	๑		๒๕	๕,๘๓๒
สารจิตร	๑		๑๔	๓,๙๑๒
หนองอ้อ	๑		๙	๒,๔๕๘
หาดเสี้ยว		๑	๕	๓,๕๘๔
รวม	๘	๒	๑๓๔	๓๗,๒๐๗

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	เทศบาลเมือง/ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
ดงคู	๔๖,๒๗๔	๑		๙	๒,๐๙๒
ท่าชัย	๖๕,๑๕๙		๑	๑๓	๓,๙๒๖
ศรีสัชนาลัย	๒๐,๑๓๙			๖	๒,๐๒๖
บ้านแก่ง	๒๙๘,๙๐๐	๑		๑๓	๔,๓๗๐
บ้านตึก	๑๘๓,๘๑๔	๑		๑๔	๓,๘๑๒
ป่าจั่ว	๓๘,๒๓๘	๑		๑๒	๒,๖๔๕
แม่สำ	๑๘๑,๔๘๑	๑		๑๔	๓,๐๑๙

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาล เมือง/ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
แม่สิน	๓๗๘,๓๘๓	๑		๒๕	๕,๘๓๒
สารจิตร	๓๔,๒๗๖	๑		๑๔	๓,๙๑๒
หนองอ้อ	๔๘,๙๑๐	๑		๙	๒,๔๕๘
หาดเสี้ยว	๒๗,๓๙๗	๑		๕	๓,๕๘๔
รวม	๑,๓๒๒,๙๗๑	๘	๑	๑๓๔	๓๗,๒๐๗

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ ๒๕๖๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๑. พื้นที่ราบลุ่ม ได้แก่ ทางตอนใต้และตอนกลาง สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ได้แก่ ท้องที่ตำบลสารจิตร, หนองอ้อ, ศรีสัชนาลัย, ท่าชัย, หาดเสี้ยว, ดงคู และป่าจั่ว

๒. พื้นที่ภูเขาและพื้นที่ค่อนข้างลาดชัน ได้แก่ ทางตอนเหนือและตะวันตก ได้แก่ ท้องที่ตำบลแม่สิน, แม่สำ, บ้านตึก และบ้านแก่ง

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอศรีสัชนาลัย สภาพพื้นที่เป็นเนินเขาเตี้ยๆ แนวเขาทอดยาวจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก มีความลาดชันตามลาดเขามากกว่า ๓๕% โดยมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๒๐๐-๘๐๐ เมตร ลักษณะของดินเป็นดินเหนียว และดินเหนียวลูกรัง มีการพังทลายของหน้าดินปานกลาง สภาพป่าไม้เป็นป่าเสื่อมโทรมมาก พื้นที่ที่เป็นป่าสมบูรณ์ส่วนมากขึ้นอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ศรีสัชนาลัยและบริเวณริมห้วย บริเวณสันเขาพบปริมาณน้อย พื้นที่การเกษตรจะพบมากบริเวณริมห้วยสะท้อ ห้วยสะท้อเป็นลำห้วยหลัก มีห้วยผาเวียงและห้วยแม่ทางเป็นลำห้วยสาขา มีหมู่บ้านตั้งอยู่ตั้งแต่ต้นลำห้วยถึงปลายลำห้วย ๗ หมู่บ้าน คือ บ้านโป่งดินตั่ง บ้านปางพริกแด่ บ้านปางตะเคียน บ้านปางสา บ้านผาเวียง บ้านยางตอย บ้านวังถ้ำ บ้านแม่ทาง บ้านโป่งวัว บ้านเกาะผาเหล็ก บ้านวังหม้อ มีน้ำไหลตลอดปี ลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่จัดอยู่ในภูมิอากาศประเภทฝนเมืองร้อน ซึ่งมีช่วงฝนตกสลับฝนแล้งแตกต่างกันอย่างชัดเจนในรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีปริมาณน้ำฝน เฉลี่ย ๑,๑๒๒.๕ มม./ ปี อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๓๗.๗ ซ ต่ำสุด ๑๗.๗ ซ เฉลี่ยต่อปี ๒๗.๗ ซ ความชื้นสัมพัทธ์ ๗๓.๒ ซ ปริมาณการระเหยของน้ำ ๕.๓ ความเร็วลม ๑.๙ กม./ชม. ในรอบปีแบ่งได้ ๓ ฤดู ป่าไม้ในพื้นที่เป็นป่าเบญจพรรณ ซึ่งเป็นป่าผลัดใบค่อนข้างโปร่ง โดยจะผลัดใบในฤดูแล้ง และแตกใบใหม่ในฤดูฝน การผลัดใบจะไม่พร้อมกัน พบทั้งประเภทที่มีต้นสัก และไม่มีต้นสักปะปน ชนิดไม้ที่พบ ได้แก่ คอแลน แต้ว กระท่อนป่า มะกอม ไม้เหม็น ตีนเป็ด แควหางค่าง เพกา ตะแบก ก้างปลา รัก ส้าน มะหาด แดง มะค่าโมง เป็นต้น ไม้พื้นล่าง ได้แก่ ไม้ไผ่เอี้ย หย้าดอกไม้กวาด หย้าคา ซึ่งขึ้นปกคลุมหนาแน่นมาก

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอศรีสัชนาลัย

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ

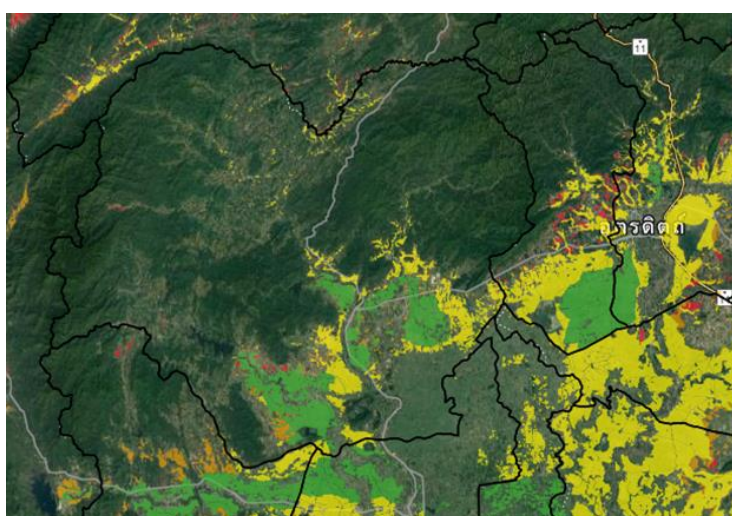
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่/งาน/ตร.วา)	คิดเป็นร้อยละ
ป่าสงวนแห่งชาติ	๑๑,๗๑๔/๒/๕๓	๙๘.๗๔
ป่าตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ.๒๕๔๔	๑๕๐/๐/๐	๑.๒๖
รวม	๑๑,๘๖๔/๒/๕๓	๑๐๐

(ที่มา : กรมป่าไม้, พ.ศ.๒๕๖๙)

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอศรีสัชนาลัย

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๘)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอศรีสัชนาลัย มีกลุ่มชุดดิน จำนวน ๑๘ กลุ่มชุดดิน ดังนี้

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๕

เป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน มักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ และในดินชั้นล่างลึกๆ อาจพบก้อนปูน ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตปานกลางถึงค่อนข้างสูง

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๗

เป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังเฉพาะในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อน สีเทา หรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือหากมีแหล่งน้ำจะปลูกพืชไร่และพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง เช่น พืชผัก ยาสูบ

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดีหรือไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพู มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ชั้นดินล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีส ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การเกิดชั้นดานแน่นที่ใต้ชั้นไภพรวน โดยเฉพาะในดินที่มีอินทรีย์วัตถุน้อย ทำให้รากพืชเจริญเติบโตไม่ค่อยดี ข้าวแตกกอได้ยาก แต่สามารถปรับปรุงได้ โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดินและการไถพรวนต่างระดับความลึกบ้าง

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดีหรือไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้งถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีเทาอ่อนหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งพบศิลาแลงอ่อนสีแดงในดินล่าง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณที่มีแหล่งน้ำ ใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเกิดชั้นดานแน่นที่บดไต่ชั้นไถพรวน ทำให้รากพืชเจริญเติบโตไม่ค่อยดี ข้าวแตกกอได้ยาก ต้องปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดิน มีการไถพรวนต่างระดับความลึกบ้าง และเพิ่มธาตุอาหารพืช

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียด เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือวัตถุเนื้อค่อนข้างหยาบที่ถูกชะพามาทับถม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีนํ้าตาลอ่อนถึงสีเทา มีจุดประสีนํ้าตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินล่าง ดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งมีการปรับปรุงพื้นที่ใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในฤดูฝน

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และส่วนใหญ่มีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย ทำให้เสี่ยงต่อการขาดน้ำเล็กน้อย หากฝนทิ้งช่วงนาน

๖. กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียด เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือวัตถุเนื้อค่อนข้างหยาบที่ถูกชะพามาทับถม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีนํ้าตาลอ่อนถึงสีเทา มีจุดประสีนํ้าตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินล่าง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

ค่าพีเอช ๕.๕-๖.๐ ดินล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๕ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อย หรือปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และส่วนใหญ่มีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย ทำให้เสี่ยงต่อการขาดน้ำเล็กน้อย หากฝนทิ้งช่วงนาน

๗. กลุ่มชุดดินที่ ๒๙

เป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ และ/หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินภูเขาไฟ พวกหินบะซอลต์ แอนดีไซต์ หรือพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณเทือกเขา หินปูนหรือหินภูเขาไฟหรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลอนชัน ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีดินเป็นสีแดงถึงแดงเข้ม ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผลต่างๆ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

๘. กลุ่มชุดดินที่ ๓๑

เป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินชนิดต่างๆ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีดินเป็นสีนํ้าตาล สีเหลือง หรือสีแดง ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๕.๕-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผลต่างๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงเป็นสภาพป่าธรรมชาติ ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินได้ง่าย

๙. กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนปนทรายแข็ง ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณสันดินริมน้ำเก่า เนินตะกอนรูปพัด หรือที่ราบตะกอนน้ำพา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแข็งถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึกๆ มีจุดประสีเทาและสีน้ำตาล อาจพบแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน ดินบนเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย ค่าพีเอช ๕.๕-๖.๕ ดินส่วนล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๕-๘.๐ มีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ฝ้าย ยาสูบ ถั่วต่างๆ และสับปะรด บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล หรือเป็นที่อยู่อาศัย

ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ แต่ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินอยู่เสมอ โดยเฉพาะการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ที่จะช่วยไม่ให้ดินแน่นทึบหรือเกิดชั้นดาน

๑๐. กลุ่มชุดดินที่ ๓๔

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียดที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง ดินเป็นกรดจัดถึงกรดจัดมาก ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย งาม และถั่ว บางแห่งใช้ปลูกไม้ผลและไม่ยืนต้น

๑๑. กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียดที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินบนเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ส่วนดินล่างเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่ว สับปะรด และไม้ผลบางชนิด

ปัญหาที่พบ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย บริเวณที่มีความลาดชันสูง จะมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

๑๒. กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆ ของตะกอนในแต่ละช่วงเวลา บริเวณสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในดินล่าง บางแห่งมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน ดินเป็นกรดจัดถึงด่างปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๕-๘.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก สวนผลไม้ และเป็นบ้านเรือนที่อยู่อาศัย

ปัญหาที่พบ ได้แก่ น้ำท่วมบ้างปีในช่วงฤดูฝน อาจทำความเสียหายแก่พืชผลได้

๑๓.กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนปนทรายที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกล นักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย สีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย บริเวณพื้นที่ลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

๑๔.กลุ่มชุดดินที่ ๔๖

เป็นกลุ่มชุดดินต้นที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกล นักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อละเอียดหรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงเนินเขา การระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวปนกรวดหรือปนลูกรัง หรือเศษหินที่มีเหล็กเคลือบ บางแห่งจะตันถึงชั้นศิลาแลงหนา สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันดินกลุ่มนี้ใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ถั่วลิสง ถั่วเขียว ไม้ผล และไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง มะขาม ยูคาลิปตัส บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ และป่าละเมาะ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินต้น ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

๑๕.กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

เป็นกลุ่มชุดดินต้นที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อละเอียด สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงเนินเขา การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก ส่วนใหญ่พบชั้นหินพื้นต้นกว่า ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๕.๕-๗.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ผลยืนต้น เช่น ข้าวโพด ข้าวไร่ ถั่วลิสง มะม่วง มะขามหวาน ยูคาลิปตัส สวนสัก

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินต้น บริเวณที่ลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง

๑๖.กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

เป็นกลุ่มชุดดินต้นที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อค่อนข้างหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงเนินเขา การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหินหรือปนกรวดมาก ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่างๆ บางแห่งอาจชั้นหินพื้นต้นกว่า ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ ไม้โตเร็ว เช่น ข้าวโพด มะม่วง มะขาม ยูคาลิปตัส

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินต้น ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูง จะมีปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน

๑๗.กลุ่มชุดดินที่ ๕๕

เป็นกลุ่มชุดดินลึกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกล นักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อละเอียดที่มีปูนปน สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา การระบายน้ำดี ถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินชั้นล่างลึกประมาณ ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตรจากผิวดิน จะพบชั้นหินพื้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนเนื้อละเอียด บางแห่งมีก้อนปูนปน สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๐-๘.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย และไม้ผล

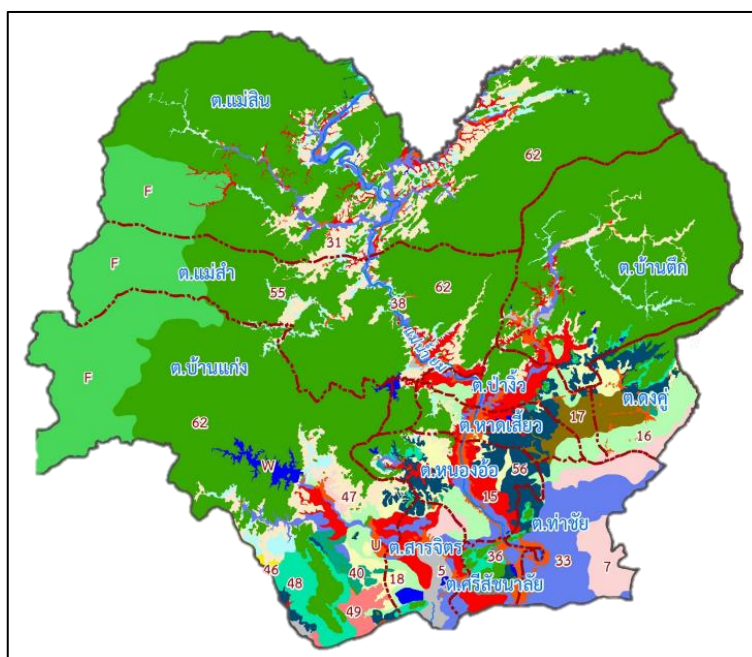
ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีโครงสร้างแน่นทึบยากต่อการไถของของรากพืช บริเวณลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของดิน

๑๘.กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

เป็นกลุ่มชุดดินลึกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกล นักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินตะกอนเนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา การระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างลึก ๕๐ เซนติเมตรลงไป เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ปนเศษหินหนาแน่นมาก บางแห่งพบชั้นหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และบริเวณที่ลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๙)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

ฤดูกาล อำเภอสรีสัชชาลัย มีฤดูกาล ๓ ฤดู ดังนี้

๑.ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนและแห้งแล้ง อุณหภูมิอยู่ระหว่าง ๓๕-๓๙.๙ องศาเซลเซียส ถ้าช่วงไหนอุณหภูมิประมาณ ๔๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป

๒.ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ไปจนถึงเดือนตุลาคม ในบางปีจะมีฝนทิ้งช่วง แล้วแต่สภาพอากาศโดยรวม

๓.ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ไปจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน ถึงจะมีอากาศเย็นอาจจะมีฝนฟ้าคะนองได้ อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ ๑๖ องศาเซลเซียส....

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

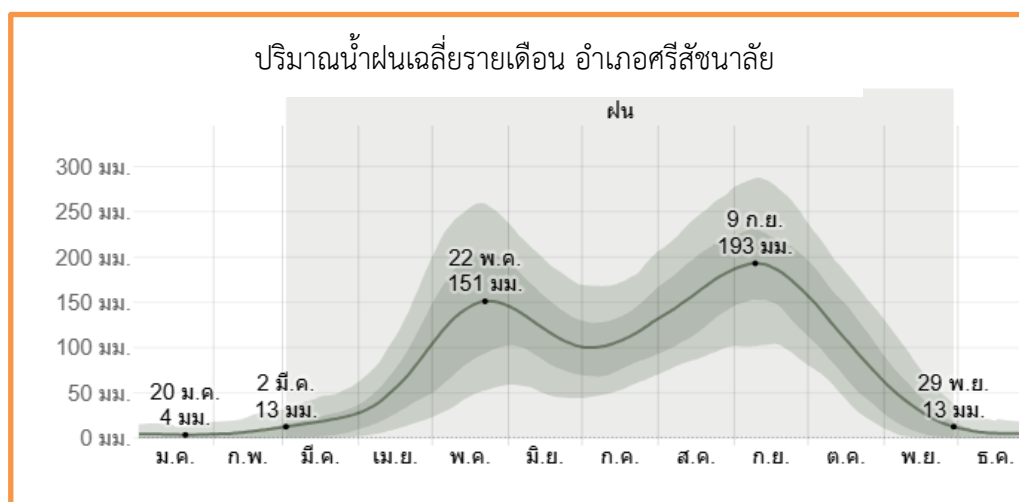
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน		←			→							
ฤดูฝน						←				→		
ฤดูหนาว	←	→									←	→

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ปริมาณน้ำฝนในรอบปี ของอำเภอสรีสัชชาลัย มีดังนี้

อำเภอสรีสัชชาลัย มีปริมาณฝนรายเดือนแตกต่างกันอย่างยิ่งตามฤดูกาล ฤดูฝนมีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด คือ เดือนกันยายน โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเท่ากับ ๑๙๐ มิลลิเมตร และช่วงฤดูแล้ง มีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุดใน คือ เดือนมกราคม โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเท่ากับ ๔ มิลลิเมตร

ภาพที่ ๕ แผนภาพปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย อำเภอสรีสัชชาลัย

ที่มา : <https://th.weatherspark.com/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๕ (หน่วย : มิลลิเมตร)

พ.ศ.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	ทั้งปี
๒๕๕๕	๘.๘	๒๗๐.๑	๒๒๒.๗	๑๑๙.๓	๑๓๒	๓๒๖.๙	๖๕.๘	๑๐	๐	๖.๑	๑.๘	๐	๑๑๖๓.๕
๒๕๕๖	๑๑๒.๙	๘๔.๔	๑๓๘.๕	๑๓๔.๖	๒๖๑	๒๔๒.๔	๑๑๖.๗	๑	๐.๔	๐	๐.๓	๒	๑๐๙๔.๒
๒๕๕๗	๑๔.๑	๘๐.๖	๒๙๕.๑	๑๘๖.๕	๑๔๒.๑	๒๓๑	๙๘.๑	๘๑	๐	๔๘.๗	๐	๑๗.๑	๑๑๙๔.๓
๒๕๕๘	๐	๑๒๐.๘	๒๘.๖	๙๖.๔	๒๔๓	๓๗.๔	๑๕๙.๑	๐.๒	๒๕.๕	๔๑.๓	๐	๐.๔	๗๕๒.๗
๒๕๕๙	๐	๑๗๘.๒	๒๓๔.๘	๒๓๗.๙	๑๓๓.๓	๑๙๗.๘	๒๕๖.๕	๕๕.๖	๐	๓๙.๙	๐	๐	๑๓๓๔
๒๕๖๐	๙๓.๘	๔๖๑.๘	๗๔.๔	๒๕๑.๔	๒๒๒.๑	๓๗๙.๔	๒๖๗.๕	๑๖	๐	๐	๐	๐	๑๗๖๖.๔
๒๕๖๑	๗๖	๑๓๔.๑	๑๕๓.๖	๕๗.๑	๗๒.๒	๑๗๘.๔	๑๕๐.๓	๑๕.๖	๑๔.๔	๖.๔	๓๕.๗	๙.๗	๙๐๓๕.๕
๒๕๖๒	๐	๘๗.๙	๒๒๑.๘	๓๕.๗	๒๒๖.๓	๑๒๐.๖	๔๔.๕	๖.๓	๐	๐	๐	๐	๗๕๓.๑
๒๕๖๓	๑.๒	๒๑๙.๔	๑๔๖.๘	๑๐๘.๒	๒๗๔.๗	๒๗๔.๔	๘๙.๘	๑.๘	๐	๐	๑๕.๒	๕.๘	๑๑๓๗.๓
๒๕๖๔	๓๐๒.๘	๕๗	๑๒๕.๖	๑๘๓.๔	๓๓๘.๑	๔๔๔.๑	๑๙๓.๗	๒๐.๓	๐	๐	๔๔.๖	๖.๖	๑๗๑๖.๒
๒๕๖๕	๕๐.๒	๒๑๔.๓	๔๔.๓	๑๔๐.๓	๓๒๘.๙	๒๗๒.๕	๙๕	๑๓.๘	๒๓	๐	๐	๓.๕	๑๑๘๕.๘
												รวม	๑๙๘๒๖.๖

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอศรีสัชนาลัย มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่ง ผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๑๐๒ เส้นทางผ่านบริเวณวัดหาดเสี้ยวและวัดหาดสูง ตำบล หาดเสี้ยว, เส้นทางผ่านบริเวณวัดหนองอ้อและใกล้เคียง และตำบลดงคู่

-ทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ เส้นทางผ่านตำบลหาดเสี้ยว, ผ่านบ้านแม่รากและบ้าน หุ้งพล้อ ตำบลป่าจั่ว, ตำบลแม่สำ, ตำบลแม่สิน และมุ่งหน้าสู่ อ.วังชิ้น จ.แพร่

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

-รถส่วนตัว/รถโดยสาร สามารถเดินทางได้สะดวก คือ ทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ และ ๑๐๒

-ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ สายศรีสัชนาลัย – สุโขทัย ระยะทาง ๖๗ กิโลเมตร
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๒ สายศรีสัชนาลัย – อุตรดิตถ์ ระยะทาง ๓๗ กิโลเมตร
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ สายศรีสัชนาลัย – เด่นชัย ระยะทาง ๗๒ กิโลเมตร
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ สายศรีสัชนาลัย –สวรรคโลก ระยะทาง ๒๙ กิโลเมตร

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

อำเภอศรีสัชนาลัย มีแม่น้ำยมไหลผ่านตำบลแม่สิน, แม่สำ, ป่าจั่ว, หาดเสี้ยว, หนองอ้อ, ศรีสัชนาลัย และท่าชัย แหล่งน้ำธรรมชาติประเภทคลองและห้วย จำนวน ๖๖ แห่ง และประเภทหนองน้ำและบึง จำนวน ๒๗ แห่ง รวมทั้งหมด ๙๓ แห่ง มีปริมาณน้ำโดยประมาณในฤดูแล้ง ประมาณ ๑๒,๔๑๒,๘๘๕ ลูกบาศก์เมตร และในฤดูฝนมี ปริมาณน้ำ ประมาณ ๒๗,๙๘๕,๐๒๐ ลูกบาศก์เมตร

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูละบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	อ่างเก็บน้ำห้วยแม่สูง	ป่าจั่ว	๑๒.๔๕๐	๑๐.๙๐๖	๘,๐๐๐
๒	อ่างเก็บน้ำห้วยท่าแพ	บ้านแก่ง	๕๘.๐๐๐	๒๒.๖๐๙	๓๙,๐๐๐
๓	อ่างเก็บน้ำห้วยทรวง	บ้านตึก	๘.๐๐๐	๘.๐๐๐	-
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยไร่	บ้านตึก	๗.๓๓๐	๕.๔๖๑	๕๐๐๐
๕	อ่างเก็บน้ำห้วยแม่สำ	แม่สำ	๔.๙๓๐	๔.๘๓๙	๓,๒๐๐

ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖๙

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
	หนองอ้อ	๑	๑				๑	๐.๗๕	๖๐๐๐
	ป่าจั่ว		๑				๑		๔๐๐๐
	ดงคู		๑				๑		๕๐๐
	สารจิตร			๒	๑		๓		๖๐๐๐
	บ้านแก่ง			๒		๑	๓		๑๐๖๐๐
	บ้านตึก	๒		๔			๖	๐.๙๙๔	๖๒๐๐
	แม่สิน	๑		๕				๐.๗๒๕	๕๑๕๐

ที่มา : <http://dsit.rid.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙

(๓) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

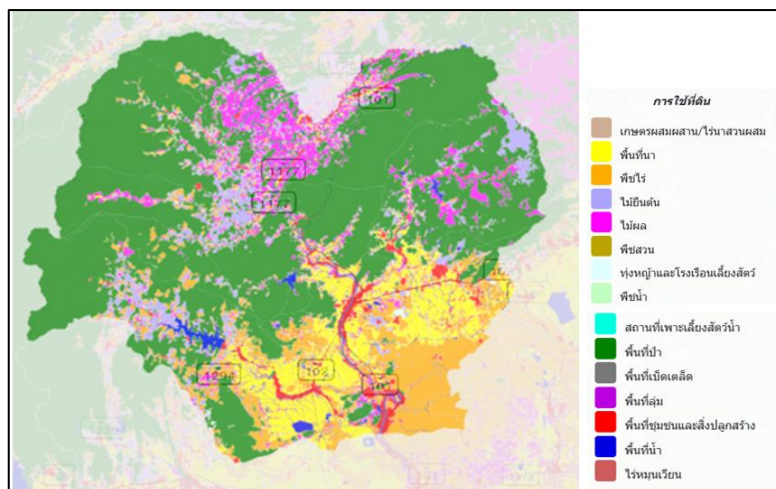
ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	ดงคู	๗	๑๙	๒๖
๒	ท่าชัย	๗	๑๐	๑๗
๓	บ้านแก่ง	๐	๒๕	๒๕
๔	บ้านตึก	๙	๔๓	๕๒
๕	สารจิตร	๐	๑๓	๑๓
๖	แม่สำ	๐	๑๐	๑๐
๗	แม่สิน	๐	๒๗	๒๗
๘	หาดเสี้ยว	๐	๒	๒
๙	ศรีสันนาลัย	๐	๒	๒
๑๐	หนองอ้อ	๐	๘	๘
๑๑	ป่าจั่ว	๐	๗	๗
	รวม	๒๓	๑๖๖	๑๘๙

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๘

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ไร่นา	๑๘.๙๙	๐.๐๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๓๓.๔๔	๐.๐๐
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๙๙.๒๙	๐.๐๑
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๑,๗๓๙.๕๗	๐.๑๓
พื้นที่น้ำ	๒๑,๖๒๐.๑๔	๑.๖๔
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๔๐,๖๗๓.๗	๓.๐๘
ไม้ยืนต้น	๘๘,๖๖๘.๙๘	๖.๗๑
ไม้ผล	๑๑๔,๐๔๔.๔๕	๘.๖๓
พื้นที่นา	๑๒๗,๘๔๒.๘	๙.๖๘
พืชไร่	๑๘๒,๑๐๕.๘๓	๑๓.๗๘
พื้นที่ป่า	๗๔๔,๓๖๑.๕๕	๕๖.๓๔
รวม	๑,๓๒๑,๒๐๘.๗๔	๑๐๐.๐๐

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอศรีสัชนาลัย
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอศรีสัชนาลัย ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๓๒๖,๗๒๖.๐๐ ไร่ (ร้อยละ๒๔.๖๙ ของพื้นที่อำเภอ)

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลด้านพืช

พืช/พันธุ์พืช	ครัวเรือน	แปลง	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)
ข้าวเจ้า	๙,๑๐๒	๓๑,๖๘๕	๑๖๙,๖๑๖.๘๗
ข้าวเหนียว	๘๐๕	๙๙๑	๓,๔๕๗.๓๖
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๖๒๐	๘๔๓	๗,๙๙๖.๖๑
อ้อยโรงงาน	๑,๐๙๒	๑,๙๕๑	๒๑,๑๖๓.๗๒
มันสำปะหลังโรงงาน	๔๖๐	๖๒๒	๖,๐๕๓.๕๕
ทุเรียน	๑,๗๙๙	๓,๔๐๐	๑๘,๑๒๑.๙๗
มะนาว	๑,๑๓๙	๑,๓๑๘	๔,๔๓๖.๐๕
ลองกอง	๑,๐๑๕	๑,๗๙๓	๖,๕๒๖.๗๔
ส้มเขียวหวาน	๒,๖๙๘	๔,๒๒๙	๓๑,๖๖๗.๑๖
ปาล์มน้ำมัน	๒๑๕	๒๗๕	๒,๑๕๑.๒๕
ยางพารา	๑,๘๐๖	๒,๖๔๙	๓๓,๗๔๘.๓๓
รวมทั้งสิ้น	๒๓,๖๐๘	๕๓,๑๕๑	๓๑๙,๒๕๕

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

๑. ส้มแม่สิน ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication (GI) ปี ๒๕๖๓ เป็นส้มพันธุ์ส้มเขียวหวาน ผลค่อนข้างกลมแป้นเล็กน้อย เนื้อในผลมีสีส้มอมทอง รสชาติหวานอมเปรี้ยว เนื้อแน่น ผิวมันกลีบบาง ถูส้มนิ่ม สีเปลือกแตกต่างกันไปตามฤดูกาล โดยฤดูหนาวจะมีเปลือกสีทอง ฤดูร้อนเปลือกสีน้ำตาลมีกระ และฤดูฝนเปลือกสีเขียวปนสีน้ำตาลกระด้าง เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถผลิตได้เฉพาะท้องถิ่น

ส้มแม่สิน เริ่มมีการเพาะปลูกตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ เริ่มจากมีผู้นำพันธุ์ส้มเขียวหวานมาจากเขตบางมด กรุงเทพมหานคร โดยเริ่มปลูกครั้งแรกบริเวณริมแม่น้ำยม เนื่องจากเป็นที่ราบและที่ลาดเชิงเขาที่มีแม่น้ำยมและ ลำห้วยแม่สินไหลผ่านบนดินที่อุดมสมบูรณ์ จากนั้นจึงมีการขยายพันธุ์โดยใช้กิ่งตอนจากต้นที่มีลักษณะดี ให้ผลผลิตและรสชาติที่ดี ส้มเขียวหวานเริ่มมีการปรับตัวเข้ากับสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศของพื้นที่ทำให้ส้มเขียวหวานมีสีเปลือกที่แตกต่างกันในแต่ละฤดูกาล ได้แก่ ฤดูหนาวสีทอง ฤดูร้อนสีน้ำตาลมีกระ และฤดูฝนสีเขียวปนสีน้ำตาลกระด้าง จากการได้รับธาตุอาหารจากดินดานและตะกอนที่ทับถมกันจากแม่น้ำยม รวมถึงอิทธิพลของน้ำพุร้อน ทำให้เนื้อมีสีส้มอมทอง รสชาติหวานฉ่ำเข้มข้น ปัจจุบันพื้นที่ปลูกส้มแม่สิน มีพื้นที่เพาะปลูกส้มเขียวหวานมากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย โดยมีขอบเขตพื้นที่การปลูกส้มแม่สิน ครอบคลุมพื้นที่ในเขตตำบลแม่สิน และตำบลแม่สำ ของอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัยและได้ทำการส่งไปขายยังจังหวัดอื่นๆ รวมถึงในต่างประเทศด้วย ทำให้ส้มแม่สินเป็นที่รู้จักกันทั่วไป

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครั้วเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนครั้วเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครั้วเรือน ทั้งหมด	ครั้วเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ป่าจั่ว	๒๖๔๕	๑,๖๒๗	๓๐๖๓	๓๕๓๕	๖๕๙๘
๒	แม่สำ	๓๐๑๖	๑,๒๙๘	๓๖๓๔	๓๖๓๔	๗๒๖๘
๓	แม่สิน	๕๘๓๒	๒,๙๔๘	๖๘๒๙	๖๖๙๗	๑๓,๕๒๖
๔	บ้านตึก	๓๘๑๘	๒,๐๒๔	๑๙๕๙	๕๑๗๑	๑๐,๑๓๐
๕	หนองอ้อ	๒๔๕๘	๑,๑๖๙	๒๙๔๒	๓๐๖๒	๖,๑๐๔
๖	คงคู้	๒๐๙๒	๑,๑๙๓	๒๖๘๒	๒๘๕๙	๕,๕๔๑
๗	บ้านแก่ง	๔๓๗๐	๒,๑๙๑	๔๘๖๑	๔๙๗๗	๙๘๓๘
๘	สารจิตร	๓๙๑๒	๑,๗๔๗	๔๕๗๘	๑๘๙๘	๖,๔๗๖
๙	หาดเสี้ยว	๓๖๑๘	๓๖๕	๒๗๔๕	๓๐๑๑	๕๘๕๖
๑๐	ศรีสัชนาลัย	๒,๐๒๔	๓๐๙	๒,๓๔๒	๒,๕๕๑	๔,๘๙๓
๑๑	ท่าชัย	๑,๖๒๒	๑,๑๐๔	๔,๗๒๗	๕,๑๙๒	๙,๙๑๙
รวม		๓๕๔๐๗	๑๕๙๗๕	๔๐๓๖๒	๔๒๗๗๗	๘๓๑๔๙

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอศรีสัชนาลัย,พ.ศ.๒๕๖๘

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๔,๒๙๙.๐๐	๒๗.๕๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๕,๑๙๖.๐๐	๓๓.๓๒
๔๖ - ๕๕ ปี	๓,๙๘๕.๐๐	๒๕.๕๕
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๕๘๒.๐๐	๑๐.๑๔
๒๖ - ๓๕ ปี	๔๙๓.๐๐	๓.๑๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๓๙.๐๐	๐.๒๕
รวม	๑๕,๕๙๔.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา :ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๔,๗๑๙.๐๐	๙๔.๓๙
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๘๗๕.๐๐	๕.๖๑
รวม	๑๕,๕๙๔.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา :ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๘,๖๔๙.๐๐	๑๓๔,๓๑๙.๐๐
เช่า	๒,๔๘๓.๐๐	๓๘,๖๐๒.๐๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๙,๑๘๓.๐๐	๑๕๓,๘๐๕.๐๐
รวม	๑๔,๘๒๙.๐๐	๓๒๖,๗๒๖.๐๐

ที่มา :ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๕,๒๒๙.๐๐	๒,๙๐๔.๐๐	๖๓.๐๐	๑,๗๗๑.๐๐	๘,๖๔๙.๐๐

ที่มา :ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘

๖) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๙.๕ รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๒ และศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๐.๑ จำนวนวัด ๖๓ แห่ง จำนวนสำนักสงฆ์ ๕๔ แห่งศาสนา

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

(๒.๑) งานประเพณีแห่ช้าง บวชนาค จัดขึ้นวันที่ ๗-๘ เมษายนของทุกปี ณ วัดหาดเลี้ยว ตำบลหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ชาวบ้านเรียกว่า “บวชช้าง” งานประเพณีบวชช้างหาดเลี้ยว เป็นประเพณีของชาวบ้านหาดเลี้ยวเป็นชาวไทยพวน ที่อพยพมาจากเมืองพวน แขวงเมืองเชียงขวางทางตอนเหนือของเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว เมื่อมาตั้งรกราก ณ สถานที่ปัจจุบันก็ยังคงสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของตนเองตลอดมา เป็นเวลากว่า ๑๕๐ ปีแล้ว โดยชาวไทยพวนมีความเชื่อพิเศษมาจาก “เวสสันดรชาด” ว่าเป็นพระวสสันดรประสูตินั้นเป็นวันที่ได้ช้างเผือกสำคัญคือ “ช้างปัจจัยนาเคนทร์” ซึ่งสามารถลดบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ทำให้พืชพันธุ์ธัญญาหารสมบูรณ์เป็นช้างคู่บารมีพระเวสสันดรและคู่บ้านคู่ เมือง การจัดให้นาคนั่งบนหลังช้าง แล้วแห่เป็นริ้วขบวนนั้น ก็เลียนแบบมาจากเรื่องราวในพระเวสสันดรทรงช้างนาเคนทร์นั่นเอง

(๒.๒) งานประเพณีสงกรานต์น้ำโอยทาน สงกรานต์ศรีสัชนาลัย จัดขึ้นในวันสงกรานต์ ระหว่างวันที่ ๘-๑๒ เมษายน ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และ ลานราชานุสาวรีย์พระยาสิทธิไธ ร่วมทำบุญ (โอยทาน) ตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งพระ ๑๐๙ รูป ร่วมพิธีบวงสรวงดวงพระวิญญาณพระมหาธรรมราชาลิไท และบูรพกษัตริย์ ชมขบวนแห่นางสงกรานต์ที่ยิ่งใหญ่ตระการตา ขบวนแห่รดน้ำดำหัวพ่อเมือง การแสดงพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน การจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การจำหน่ายผลไม้พื้นเมือง และนั่งช้างท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์

(๒.๓) งานประเพณีแห่น้ำขึ้นโอง สรงน้ำเจ้าพ่อเมืองดัง เป็นประเพณีที่สำคัญของชาวตำบลบ้านตึก ที่ในอดีตเป็นที่ตั้งของอำเภอดัง (ศรีสัชนาลัย) โดยประเพณีดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงชีวิตความผูกพันระหว่างคนกับช้าง และเพื่อสักการะเจ้าหมื่นดัง (ทหารเอกของพระเจ้าติโลกราช ผู้ครองเมืองเชียงใหม่) สำหรับงานประเพณีแห่น้ำขึ้นโอง สรงน้ำเจ้าพ่อเมืองดังนั้น (คำว่าโองในภาษาเหนือ แปลว่า ศาล) จะเริ่มต้นหลังจากวันสงกรานต์ ๗ วัน โดยเจ้าของช้างและควาญช้างจะทำการอาบน้ำให้ช้าง จากนั้นก็มีพิธีบายศรีสู่ขวัญต่อหน้าช้าง และกราบเท้าช้างเพื่อทดแทนบุญคุณที่ทำงานหนักมาตลอดปี

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอศรีสัชนาลัย มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๕๔ กลุ่ม มีสมาชิก ๙๒๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๘๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕๓๔ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑๔ กลุ่ม สมาชิก ๒๕๑ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๔๐ แห่ง สมาชิก ๒,๗๒๕ ราย สหกรณ์ จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๓๕ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๒๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๓๘๐๓ ราย

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ดงคู่	๒	๕๙	๙	๑๐๗	๑	๙	๔	๖๔			๙	๑๕๒
บ้านตึก	๓	๙๐	๑๔	๒๑๐	๒	๖๐	๑๙	๔๕๓			๔	๓๐๒
แม่สิน	๑๔	๔๒๑	๒๕	๘๑๗	๒	๗๑	๔๗	๑,๐๒๒			๕	๑๓๐๓๖

ท่าชัย	๑๓	๑๓๐	๑๓	๑๓๐	๑	๑๔	๑๑	๑๓๓				
ป่าจั่ว	๑	๑๐	๑	๑๐	๔	๕๕	๔	๑๐๙			๑	๒๔๐
แม่สำ					๑	๙	๗	๗๐				
ศรีสัชนาลัย	๖	๖๐	๑	๑๐			๕	๘๔	๑	๓๕	๒	๗๓
หนองอ้อ	๑	๑๐	๔	๔๐			๑๐	๑๗๒				
สารจิตร	๑๔	๑๔๐	๑๔	๒๑๐	๑	๑๕	๖	๑๐๘				
หาดเสี้ยว					๑	๙	๙	๘๑				
บ้านแก่ง					๑	๙	๑๘	๔๒๙				
รวม	๕๔	๙๒๐	๘๑	๑๕๓๔	๑๔	๒๕๑	๑๔๐	๒,๗๒๕	๑	๓๕	๒๑	๑๓๘๐๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปกริป	
ดงคู่		๑			๑		๑		
บ้านตึก		๓	๑	๒	๑	๑	๑	๑	๒
แม่สิน		๒	๒	๙	๑				๑
ท่าชัย		๑		๒	๑				
ป่าจั่ว		๑	๑	๑	๑				
ศรีสัชนาลัย		๑		๑	๑				
หนองอ้อ	๑	๑	๑	๑	๑				
สารจิตร		๑		๑	๑				
หาดเสี้ยว		๒			๑				
แม่สำ		๒			๑				
บ้านแก่ง		๑	๑	๑	๑				
รวม	๑	๑๖	๖	๑๘	๑๑	๑	๒	๑	๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอศรีสัชนาลัย มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๘๖ คน โดยมีหมอดินอาสา จำนวนมาก
ที่สุด จำนวน ๑๓๖ ราย รองลงมาคือเกษตรหมู่บ้าน ๑๓๔. ราย

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฎิรูปที่ดิน
ดงคู่					๑๐	๙			
บ้านตึก					๑๕	๑๔			
แม่สิน			๔		๒๓	๒๕			
ท่าชัย					๑๓	๑๓			
ป่าจั่ว			๒		๑๒	๑๒			
แม่สำ			๕		๑๓	๑๔			
ศรีสัชนาลัย			๑		๕	๖			
หนองอ้อ					๙	๙			
สารจิตร			๑		๑๔	๑๔			
หาดเสี้ยว				๑	๗	๕			
บ้านแก่ง				๒	๑๕	๑๓			
รวม			๑๓	๓	๑๓๖	๑๓๔			

หมายเหตุ : อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอศรีสัชนาลัย มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอศรีสัชนาลัยมีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๐ คน

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	ความชำนาญ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
๑	เกษตรกรรม	นางสมศรี ชุนบุญ	บ้านเลขที่ ๒๘๕ ม.๒๑ ตำบลแม่สิน อำเภอศรีสัชนาลัย
๒	กาแฟห้วยตม	นายบุญเรือง ทิวค์ษา	๑๓๕ หมู่ ๗ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย
๓	ชาดอกกาแฟ	นางมณฑุทัย ทิวค์ษา	๑๓๕ หมู่ ๗ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย
๔	แปรรูปสมุนไพร	นางศรีไพร คำแดง	๕๓ หมู่ ๕ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย
๕	การทำน้ำอบน้ำหอม	นายเหมือน ละอองทรง	๔๑ หมู่ ๔ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย
๖	การย้อมสีเส้นฝ้ายจากมะยงชิด	นายปรีชานันท์ มาขวา	๒๗ หมู่ ๔ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย
๗	การทำปุ๋ยมูลไส้เดือน	นางอรทัย สมมุติ	๖๓ หมู่ ๕ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย
๘	เสียบยอดเฟื่องฟ้า	นางปวีณา นพเคราะห์	๔๐ หมู่ ๑๒ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย
๑๐	การเลี้ยงหมูป่าพันธุ์ผสม	นายสิน สมภูถิ	บ้านเลขที่ ๙/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่สิน อำเภอศรีสัชนาลัย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลดงคู	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	ดงคู
๒	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลท่าชัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๕	ท่าชัย
๓	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรบ้านหนองบัว ตำบลท่าชัย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ท่าชัย
๔	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่ายตำบลบ้านแก่ง	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๒	บ้านแก่ง
๕	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่ายรดาออร์แกนิกฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร	๓	บ้านตึก
๖	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่ายไร่สานฝัน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	บ้านตึก
๗	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลป่าจั่ว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	ป่าจั่ว
๘	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลแม่สำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	แม่สำ
๙	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านไม้ผล เครือข่ายตำบลแม่สำ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	แม่สำ
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลแม่สิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๑๒	แม่สิน
๑๑	ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรสวนสังขุติ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒๔	แม่สิน
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลศรีสำราญ	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๒	ศรีสำราญ

๑๓	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลสารจิตร์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	สารจิตร์
๑๔	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหนองอ้อ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	หนองอ้อ
๑๕	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายกนกพรแอนด์บุญฟาร์ม ต.หาดเสี้ยว	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๒	หาดเสี้ยว
๑๖	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่าย หมู่ ๔ ตำบลหาดเสี้ยว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	หาดเสี้ยว

ที่มา : ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๓๗ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ชื่อแปลงใหญ่	อำเภอ	ตำบล	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่(ไร่)
๑	แปลงใหญ่อ้อยประชารัฐทุ่งพล้อ	ศรีสัชนาลัย	ป่าจั่ว	๗๑	๒,๒๕๐.๐๐
๒	แปลงใหญ่ส้มเขียวหวาน	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๕๗	๘๐๐
๓	แปลงใหญ่ข้าวคลอง SL	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	๓๑	๔๒๘
๔	แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวอ่างแม่ท่าแพ	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	๔๐	๓๐๘
๕	แปลงใหญ่ข้าวบ้านแก่งเหนือ หมู่ ๙	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	๓๑	๓๙๔
๖	แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านปายาง	ศรีสัชนาลัย	หนองอ้อ	๔๐	๕๖๒
๗	แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านหนองอ้อ	ศรีสัชนาลัย	หนองอ้อ	๓๖	๗๔๒
๘	แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านเกาะน้อย	ศรีสัชนาลัย	หนองอ้อ	๔๔	๕๔๘
๙	แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวศรีสวรรค์	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	๓๑	๓๔๑
๑๐	แปลงใหญ่ข้าวเหนียว	ศรีสัชนาลัย	บ้านดึก	๕๙	๔๐๓
๑๑	แปลงใหญ่จังหวัด หมู่ ๓	ศรีสัชนาลัย	ท่าชัย	๓๘	๒๒๓
๑๒	แปลงใหญ่ข้าวบ้านศรีสวรรค์	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	๔๗	๔๗๗.๕
๑๓	แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานแม่สินโซนเหนือ	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๔๗	๕๙๒.๗๕
๑๔	แปลงใหญ่อ้อยโรงงานบ้านดงคู	ศรีสัชนาลัย	ดงคู	๖๐	๒,๔๔๔.๗๕
๑๕	แปลงใหญ่ยางพาราบ้านแม่ทาง	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๓๐	๖๒๙.๗๕
๑๖	แปลงใหญ่ส้มแม่สินพัฒนา	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๗๕	๖๕๗
๑๗	แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานเกษตรปลอดภัยบ้านแม่ทาง	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๓๙	๓๔๗
๑๘	แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานเกษตรรุ่งเรือง	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๓๗	๖๔๓
๑๙	แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานพัฒนาอาชีพเกษตรกรทำสวนส้มตำบลแม่สิน	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๓๗	๖๕๐

๒๐	แปลงใหญ่ยางพาราบ้านแม่ท่าแพ	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	๓๒	๔๗๗
๒๑	แปลงใหญ่ทุเรียนบ้านนาต้นจั่น	ศรีสัชนาลัย	บ้านตึก	๗๐	๒๑๔
๒๒	แปลงใหญ่ทุเรียนบ้านห้วยตม	ศรีสัชนาลัย	บ้านตึก	๓๒	๓๕๘
๒๓	แปลงใหญ่ทุเรียนบ้านปากทรง	ศรีสัชนาลัย	บ้านตึก	๓๗	๔๑๑
๒๔	แปลงใหญ่ทุเรียนบ้านตึก	ศรีสัชนาลัย	บ้านตึก	๗๓	๖๑๐
๒๕	แปลงใหญ่ไร่อ้อย หมู่ ๕	ศรีสัชนาลัย	ท่าชัย	๓๐	๔๓๖
๒๖	แปลงใหญ่ไร่อ้อย หมู่ ๔	ศรีสัชนาลัย	สารจิตร	๓๒	๕๘๔
๒๗	แปลงใหญ่ข้าวบ้านโบราณหลวง	ศรีสัชนาลัย	สารจิตร	๔๑	๕๒๑.๕
๒๘	แปลงใหญ่ยางพาราบ้านสะพานยาว	ศรีสัชนาลัย	แม่สำ	๓๑	๗๑๘
๒๙	แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานก้าวหน้าพัฒนา แม่สิน	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๓๐	๓๓๓
๓๐	แปลงใหญ่ทุเรียนแม่เทนเหนือ	ศรีสัชนาลัย	แม่สิน	๔๓	๕๕๒
๓๑	แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานบ้านวังขอนจุ่น	ศรีสัชนาลัย	แม่สำ	๔๒	๓๖๑
๓๒	แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานบ้านสันทิพย์	ศรีสัชนาลัย	แม่สำ	๓๗	๔๔๔
๓๓	แปลงใหญ่อ้อยโรงงานหนองอ้อสารจิตร	ศรีสัชนาลัย	หนองอ้อ	๓๒	๑,๐๑๑.๐๐
๓๔	แปลงใหญ่อ้อยโรงงานชาวไร่พิทยสุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	สารจิตร	๓๕	๙๒๗
๓๕	แปลงใหญ่กาแฟบ้านห้วยห้วย	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	๓๑	๑๑๖
๓๖	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลบ้านแก่ง อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	๓๐	๓๓๙.๕
๓๗	แปลงใหญ่ข้าวเหนียวตำบลบ้านตึก	ศรีสัชนาลัย	บ้านตึก	๕๙	๔๐๓

ที่มา : <https://co-farm.doae.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

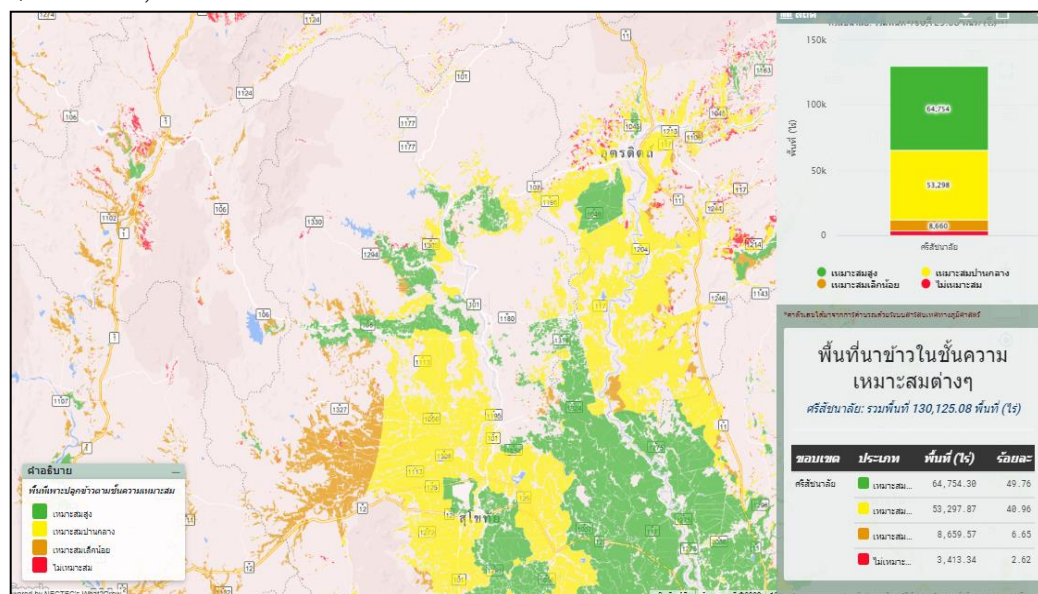
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๑ ข้าว

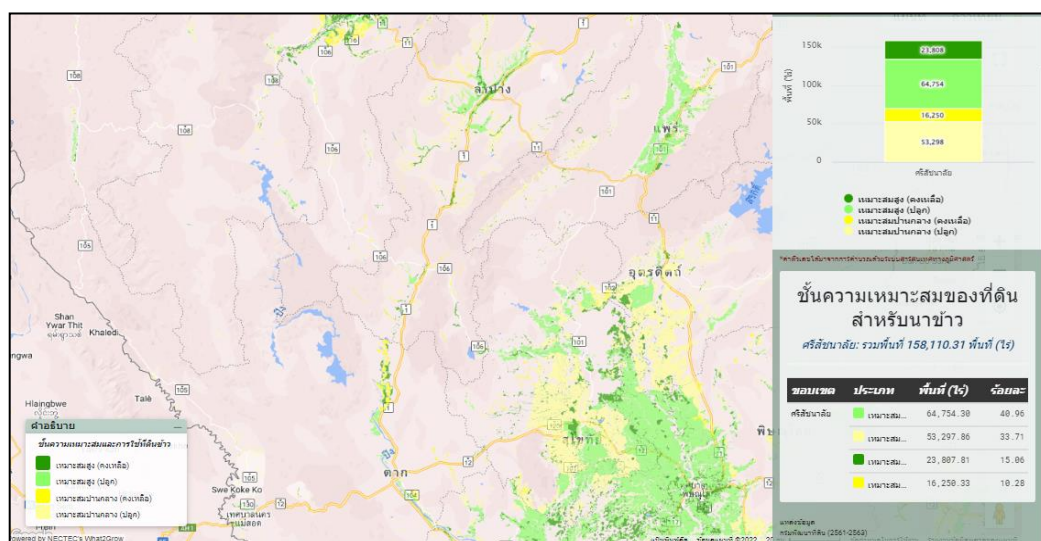
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอศรีสัชนาลัย มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๓๐,๑๒๕.๐๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๔,๗๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๓,๒๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘,๖๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓,๔๑๓.๓๔ คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๒

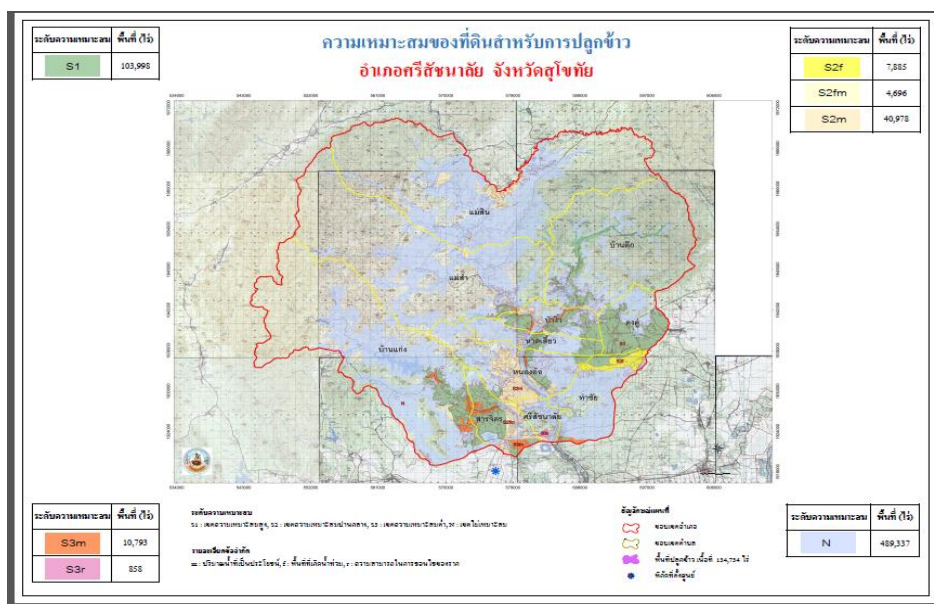

ภาพที่ ๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอศรีสัชนาลัย
ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> (กรมพัฒนาที่ดิน)

ภาพที่ ๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอศรีสัชนาลัย

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> (กรมพัฒนาที่ดิน)

ภาพที่ ๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว เหมาะสม ไม่เหมาะสม (Zonning : S๑ S๒ S๓ และ N) อําเภอศรีสัชนาลัย
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว เหมาะสม ไม่เหมาะสม (Zonning : S๑ S๒ S๓ และ N) แยกตำบล

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่แยกตามเขตเหมาะสมพืชเศรษฐกิจข้าว (ไร่)					
			เขต ป่าไม้	ไม่ เหมาะสม	เหมาะสม สูง	เหมาะสม ปาน กลาง	เหมาะสม เล็กน้อย	รวม ทั้งหมด
สุโขทัย	อ.ศรีสัชนาลัย	ต.ดงคู้	82	879	21,220	1,315	-	23,496
		ต.ท่าชัย	-	2,632	1,999	5,615	-	10,246
		ต.บ้านแก่ง	180	3,570	12,972	721	1,404	18,847
		ต.บ้านดึก	171	3,705	4,256	-	-	8,132
		ต.ป่าจั่ว	-	1,740	15,554	605	406	18,305
		ต.แม่สำ	102	1,638	408	994	-	3,142
		ต.แม่สิน	237	1,247	-	1,044	-	2,528
		ต.ศรีสัชนาลัย	3	615	793	1,221	425	3,057
		ต.สารจิตร	-	1,153	10,446	7,662	192	19,453
		ต.หนองอ้อ	2	5,919	3,166	11,646	85	20,818
		ต.หาดเสี้ยว	-	1,594	5,115	685	53	7,447
		อ.ศรีสัชนาลัย รวม	777	24,692	75,929	31,508	2,565	135,471

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๑๗,๕๔๑.๖๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลสารจิตร จำนวน ๒๒,๑๓๙.๔๖ไร่ รองลงมาคือตำบลป่าจั่ว จำนวน ๑๘,๐๔๘.๖๔ ไร่ และตำบลบ้านแก่ง จำนวน ๑๕,๘๖๙.๒๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอศรีสัชนาลัย

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
๑	หาดเสี้ยว	๓๓๑	๔,๒๕๕.๐๐	๔,๒๕๕.๐๐
๒	บ้านแก่ง	๑,๓๔๕.๐๐	๑๖,๓๖๗.๐๐	๑๖,๓๒๓.๐๐
๓	สารจิตร	๑,๖๒๐.๐๐	๒๒,๘๑๒.๐๐	๒๑,๙๙๔.๐๐
๔	ป่าจั่ว	๑,๔๘๒.๐๐	๑๘,๐๘๘.๐๐	๑๘,๐๐๔.๐๐
๕	แม่สำ	๖๘๐	๔,๕๐๖.๐๐	๔,๔๖๕.๐๐
๖	แม่สิน	๑,๑๑๕.๐๐	๕,๐๖๖.๐๐	๔,๙๙๖.๐๐
๗	บ้านตึก	๘๙๖	๖,๙๘๑.๐๐	๖,๙๘๑.๐๐
๘	หนองอ้อ	๑,๐๔๗.๐๐	๑๖,๐๙๘.๐๐	๑๕,๓๕๓.๐๐
๙	ท่าชัย	๔๗๕	๗,๑๗๖.๐๐	๖,๗๐๕.๐๐
๑๐	ศรีสัชนาลัย	๑๗๘	๒,๔๗๙.๐๐	๒,๑๓๙.๐๐
๑๑	ดงคู	๑,๐๗๖.๐๐	๑๖,๗๙๔.๐๐	๑๖,๗๔๘.๐๐
	รวม	๙,๓๖๖.๐๐	๑๒๐,๖๒๒.๐๐	๑๑๗,๙๖๓.๐๐

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๑๗,๕๔๑.๖๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลสารจิตร จำนวน ๒๒,๑๓๙.๔๖ไร่ รองลงมาคือตำบลป่าจั่ว จำนวน ๑๘,๐๔๘.๖๔ ไร่ และตำบลบ้านแก่ง จำนวน ๑๕,๘๖๙.๒๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๔ แสดงปริมาณการผลิตปลูกข้าว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
อำเภอศรีสัชนาลัย	๙,๓๖๖	๑๒๐,๖๒๒.๐๐	๑๑๗,๙๖๓.๐๐	๗๐๕๒๔.๙๙	๐.๖๐
หาดเสี้ยว	๓๓๑	๔,๒๕๕.๐๐	๔,๒๕๕.๐๐	๒๑๓๗.๕๕๔	๐.๖๐
ป่าจั่ว	๑,๔๘๒	๑๘,๐๘๘.๐๐	๑๘,๐๐๔.๐๐	๑๐๘๒๙.๑๘๔	๐.๖๐
แม่สำ	๖๘๐	๔,๕๐๖.๐๐	๔,๔๖๕.๐๐	๓๐๕๖.๕๘๖	๐.๖๐
แม่สิน	๑,๑๑๕	๕,๐๖๖.๐๐	๔,๙๙๖.๐๐	๓๕๕๒.๖๐๖	๐.๖๐
บ้านตึก	๘๙๖	๖,๙๘๑.๐๐	๖,๙๘๑.๐๐	๔๑๕๔.๙๗	๐.๖๐
หนองอ้อ	๑,๐๔๗	๑๖,๐๙๘.๐๐	๑๕,๓๕๓.๐๐	๙๓๗๗.๕๐๘	๐.๖๐
ท่าชัย	๔๗๕	๗,๑๗๖.๐๐	๖,๗๐๕.๐๐	๓๕๗๖.๕๑	๐.๖๐

ศรีสัชชนาลัย	๑๗๘	๒,๔๗๙.๐๐	๒,๑๓๙.๐๐	๑๕๑๘.๕๒๘	๐.๖๐
ดงคู	๑,๐๗๖	๑๖,๗๙๔.๐๐	๑๖,๗๔๘.๐๐	๙๕๑๖.๓	๐.๖๐
บ้านแก่ง	๑,๓๔๕	๑๖,๓๖๗.๐๐	๑๖,๓๒๓.๐๐	๙๕๒๑.๕๖๘	๐.๖๐
สารจิตร	๑,๖๒๐	๒๒,๘๑๒.๐๐	๒๑,๙๙๔.๐๐	๑๓๒๘๓.๖๗๖	๐.๖๐

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชชนาลัย

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การใช้พันธุ์ดี

- พันธุ์ข้าวพันธุ์ส่งเสริม เช่น ชัยนาท ๑, พิษณุโลก ๒, กข ๔๙

การเตรียมดิน

- เกษตรกรจะไถตากดินประมาณ ๑ เดือน วัตถุประสงค์เพื่อกำจัดวัชพืชและทำลายไข่ของแมลงศัตรูพืชในดิน ไถแปรและคราดปรับดินให้เรียบและยกร่องเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติดูแลแปลงนา

การปลูก

- ส่วนใหญ่เกษตรกรจะทำนาหว่านสำรวยและนาหว่านน้าตม เกษตรกรจะเริ่มเตรียมแปลงปลูกและทำการปลูกในระหว่าง เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และทำการเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ๓๐ กิโลกรัม/ไร่

ระบบการให้น้ำ

- พื้นที่เกษตรกรรมตำบลดงคู มีบางหมู่บ้านที่มีระบบชลประทานเข้าถึง และบางส่วนใช้การสูบน้ำจากแหล่งน้ำในชุมชนมาใช้ในแปลงนา และมีบางส่วนที่ยังต้องใช้น้ำจากน้ำฝนในการทำนา

การใส่ปุ๋ย

- เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิตจำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ และจะใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ที่จากหว่านครั้งที่ ๑ ประมาณ ๔๕ วัน โดยใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๘-๘ / ๑๘-๘-๘ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ในระยะข้าวออกดอก (ก่อนตั้งท้อง)

การเก็บเกี่ยว

- การเก็บเกี่ยว ในปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เครื่องเกี่ยวนวดข้าวในระยะพลับพลึง เมื่อดำเนินการเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้วจะไปจำหน่ายให้พ่อค้าจากจตุรชัยซื้อโดยทันที

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

- เกษตรกรใช้วิธีป้องกันกำจัดโรคแมลง-แมลง โดยการพ่นสารเคมี เฉลี่ย ๓ ครั้งต่อฤดูกาล การป้องกันกำจัดวัชพืช เกษตรกรจะใช้วิธีการป้องกันและกำจัดวัชพืชโดยการพ่นสารเคมีคลุมหญ้าจำนวน ๑ ครั้ง หลังจากข้าวออกแล้วประมาณ ๑๕ วัน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอสรีสัชชนาลัย มีการปลูกข้าว ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน ปลูกสูงสุดในเดือนกรกฎาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างกันยายน ถึงเดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนตุลาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอสรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ดังนี้

ตารางที่ ๒๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปี อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี					←		△		→			
									←	▽		→

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลคงคู่ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๓,๖๗๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๓,๙๗๐ บาท

ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

รายการ	ในเขตชลประทาน (บาท/ไร่)	นอกเขตชลประทาน (บาท/ไร่)
ไถดะ	๒๕๐	๒๕๐
ไถแปร	๒๕๐	๒๕๐
พันธุ์ข้าว (๓๐กก./ไร่)	๖๐๐	๖๐๐
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)		
-ครั้งที่ ๑ + ค่าแรง	-	๑๒๐
-ครั้งที่ ๒ + ค่าแรง	๑๒๐	๑๒๐
ใส่ปุ๋ย (๒ ครั้ง)		
ครั้งที่ ๑+ค่าแรง	๓๓๕	๓๓๕
ครั้งที่ ๒+ค่าแรง	๓๓๕	๓๓๕
สารกำจัดแมลง		
ครั้งที่ ๑ + ค่าแรง	๑๒๐	๑๒๐
ครั้งที่ ๒ + ค่าแรง	๑๒๐	๑๒๐
ครั้งที่ ๓ + ค่าแรง	๑๒๐	๑๒๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐	๕๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐
ค่ารถขนส่ง	๑๐๐	๑๐๐
ค่าเช่า	๕๐๐	๕๐๐
รวมค่าใช้จ่าย	๓,๕๕๐	๓,๙๗๐
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	๖๐๐	๕๗๕

ราคาผลผลิต (บาท/กก.)	๗.๕๐	๗.๕๐
รายได้รวม (บาท/ไร่)	๔,๕๐๐	๔,๓๑๒
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๙๕๐	๓๔๒

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วเกษตรกรส่วนใหญ่นำผลผลิตไปจำหน่ายที่ลานรับซื้อผลผลิตในอำเภอศรีษะนา
ลัย และเก็บผลผลิตบางส่วนไว้ทำเป็นเมล็ดพันธุ์ในฤดูต่อไป แต่ก็มีเกษตรกรบางหมู่บ้านที่เก็บผลผลิตข้าวไว้บริโภคใน
ครัวเรือน

แหล่งรับซื้อผลผลิตได้แก่

๑. ทำข้าว ปัญจะมงคล

เลขที่ ๑๙๙ หมู่ ๖ ถนน ศรีษะนาลัย-อุตรดิตถ์ ตำบล ดงคู อำเภอ ศรีษะนาลัย จังหวัด สุโขทัย
๖๔๑๓๐ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑-๐๓๖๘๒๘๘

๒. ทำข้าวบำรุงดี

เลขที่ ๑ หมู่ ๑๒ ถนน - ตำบล สารจิตร อำเภอ ศรีษะนาลัย จังหวัด สุโขทัย ๖๔๑๓๐ เบอร์โทรศัพท์:
๐๕๕-๖๗๕ ๗๖๓

๓. ทำข้าวบำรุงดี ๒

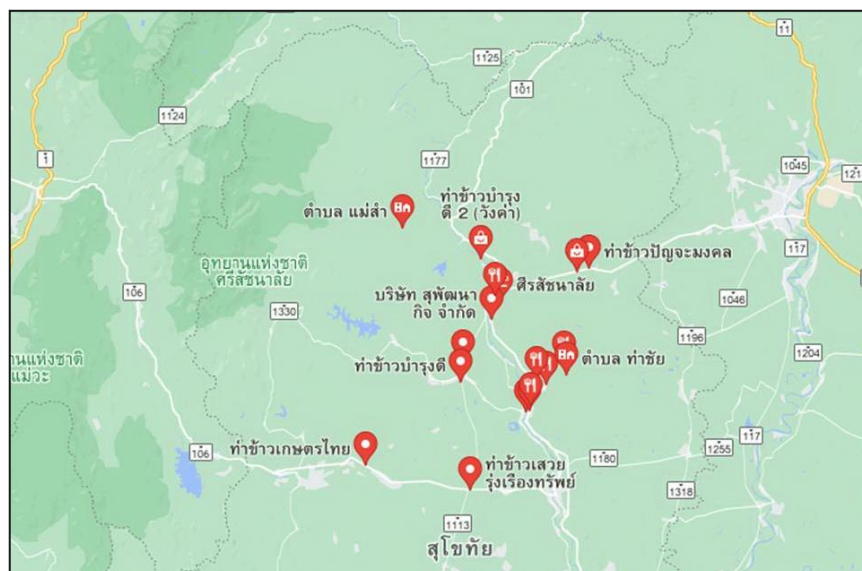
๙๘ หมู่ ๙ บ้านทุ่งพล้อ, ตำบลป่าจั่ว อำเภอศรีษะนาลัย จังหวัดสุโขทัย, ๖๔๑๓๐ โทรศัพท์: ๐๖๔
๓๕๓ ๘๙๙๙

๔. ทำข้าวเกษตรไทย

เลขที่ ๖๔ หมู่ ๑ ถนน สวรรคโลก - เถิน ตำบล ไทยชนะศึก อำเภอ ทุ่งเสลี่ยม จังหวัด สุโขทัย
๖๔๑๕๐ เบอร์โทรศัพท์

๕. ทำข้าวเสวยรุ่งเรืองทรัพย์

ที่อยู่. ๓๓๓ หมู่ ๒ ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีษะนาลัย จังหวัดสุโขทัย ๖๔๑๓๐. โทรศัพท์. ๐๘-๗๑๒๕-
๔๓๓๖.

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงจุดรับซื้อข้าว

ที่มา : <https://www.google.com/maps/search>

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ ได้แก่ นายประดิษฐ์ เจริญดี ประธานแปลงใหญ่ข้าวบ้านแก่งเหนือ หมู่ ๙ ๓๙๔ หมู่ ๙ ตำบลบ้านแก่ง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย โทร ๐๙๔๖๓๖๘๐๗๗ มีสมาชิก ๓๑ ราย

๒ อ้อยโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

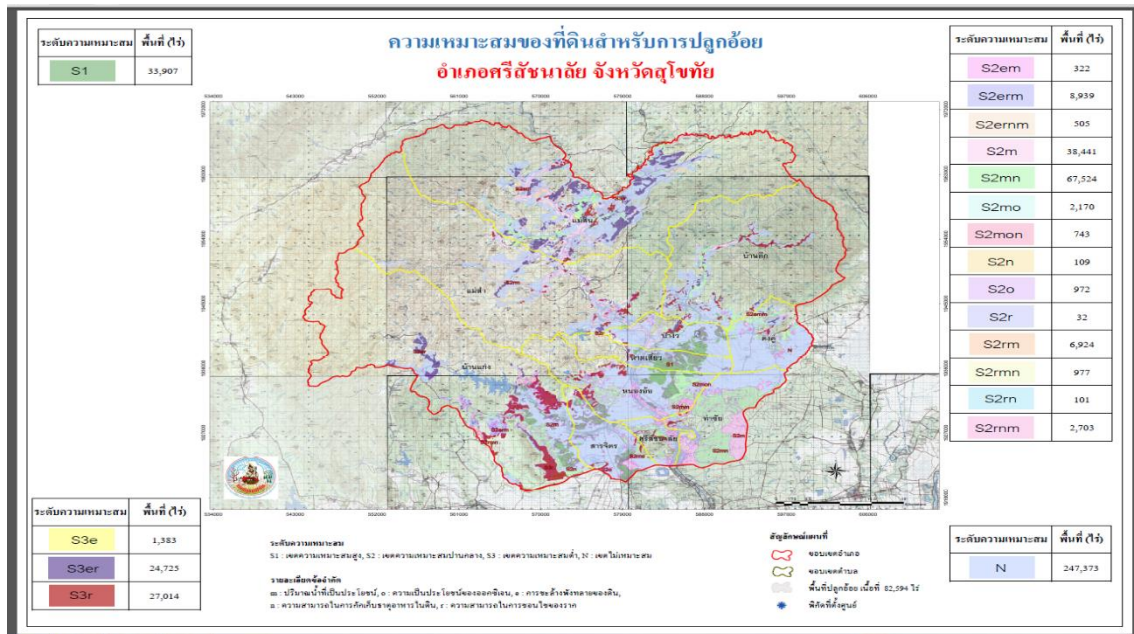
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอสหัสขันธ์ มีพื้นที่สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๑๑๕,๙๙๖.๕๔ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๔๐๙.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๙๔,๐๒๔.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๖. พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๖,๗๒๐.๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘๔๒.๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๓

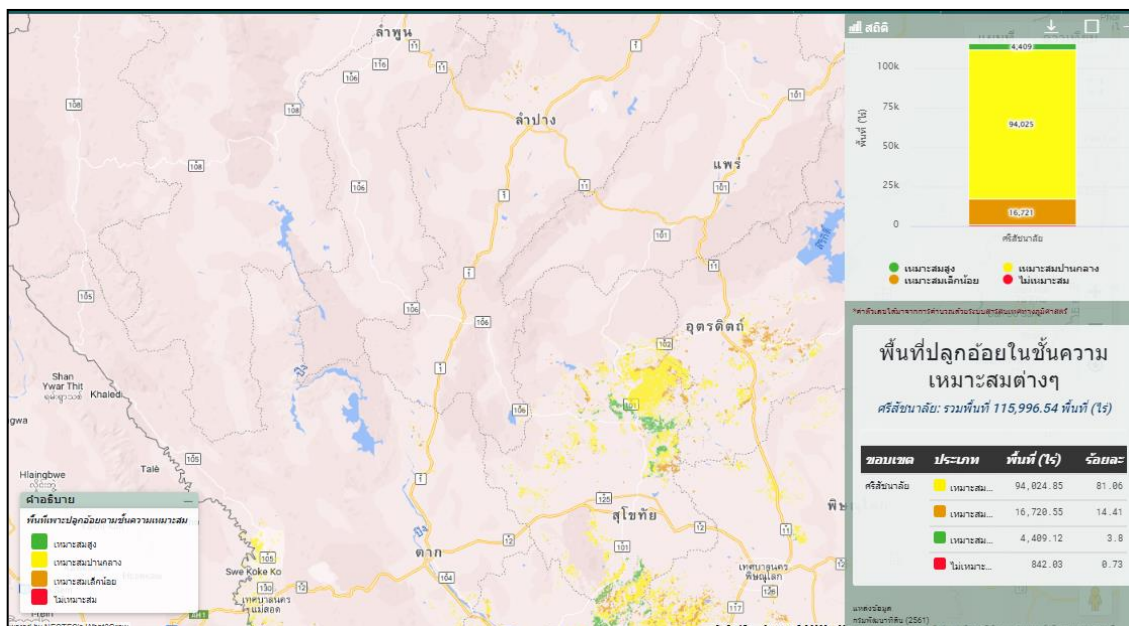
ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน เหมาะสม ไม่เหมาะสม (Zonning : S๑ S๒ S๓ และ N) แยกตำบล

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่แยกตามเขตเหมาะสมพืชเศรษฐกิจอ้อยโรงงาน (ไร่)					
			เขตป่าไม้	ไม่เหมาะสม	เหมาะสมสูง	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมเล็กน้อย	รวมทั้งหมด
สุโขทัย	อ.สหัสขันธ์	ต.ดงคู้	๒๐๔	-	๔๒๕	๑,๗๖๓	๑,๑๙๙	๓,๕๙๑
		ต.ท่าชัย	๕,๔๔๘	๒๓๗	๓๘,๒๗๗	๔๒	๒,๓๖๙	๔๖,๓๗๓
		ต.บ้านแก่ง	๖๗๙	๓,๔๗๕	๓,๙๕๓	๔,๔๘๔	๙,๔๑๐	๒๒,๐๐๑
		ต.บ้านดึก	๖	๖๘	๔๓๓	๓๖	๙๕๗	๑,๕๐๐
		ต.ป่าจั่ว	-	๖๙	๙๘๑	๗๗	๒๐๔	๑,๓๓๑
		ต.แม่สำ	๑๗๕	๓๕๕	๘	๑๐๙	๑,๔๒๒	๒,๐๖๙
		ต.แม่สิน	-	๑๖	๔๖	๓๕	๑๔	๑๑๑
		ต.ศรีสหัสขันธ์	๒๒๐	๕๔	๑,๗๗๖	๔๕๑	๘๙๗	๓,๓๙๘
		ต.สารจิตร	๑๖	๒๓	๓,๘๔๒	๒,๐๘๙	๒๙๘	๖,๒๖๘
		ต.หนองอ้อ	๕๕	๑,๙๖๓	๒,๓๒๙	๒,๓๘๒	๒,๖๔๔	๙,๓๗๓
		ต.หาดเสี้ยว	-	๘๓	๒,๒๐๒	๑๓๗	๓๑๒	๒,๗๓๔
		รวม	๖,๘๐๓	๖,๓๔๓	๕๔,๒๗๒	๑๑,๖๐๕	๑๙,๗๒๖	๙๘,๗๔๙

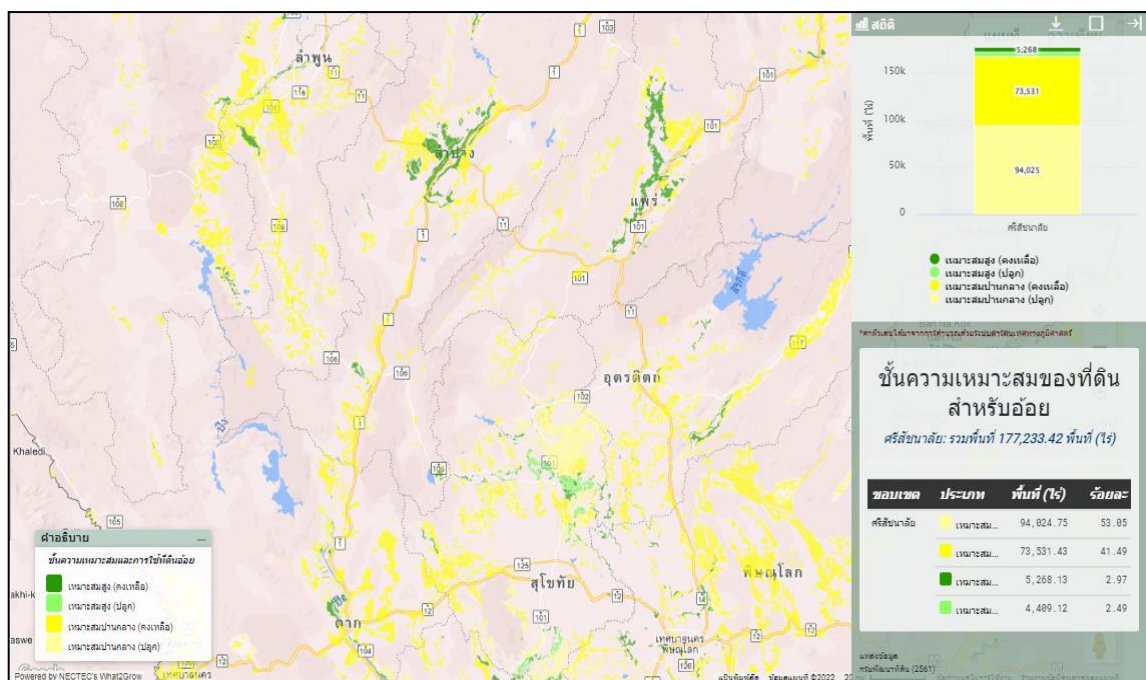
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๑ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน เหมาะสม ไม่เหมาะสม (Zonning : S๑ S๒ S๓ และ N) อำเภอศรีสัชนาลัย
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ร้อยละ อำเภอศรีสัชนาลัย
ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> กรมพัฒนาที่ดิน

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ร้อยละ อำเภอศรีสัชนาลัย
ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> กรมพัฒนาที่ดิน

(๒) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๒๔,๖๔๒ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลท่าชัย จำนวน ๑๔,๐๕๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลสารจิตร จำนวน ๒,๙๔๘ ไร่ และตำบลดงคู จำนวน ๒,๒๘๗ ไร่

ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานอำเภอศรีสัชนาลัย

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
๑	หาดเสี้ยว	๗	๘๓	๘๓
๒	บ้านแก่ง	๘๗	๑,๓๖๐	๑,๓๖๐
๓	สารจิตร	๘๕	๘๖๑	๘๖๑
๔	ป่าจั่ว	๓๓	๔๑๔	๔๑๔
๕	แม่สำ	๔	๓๒	๓๒
๖	แม่สิน	๐	๐	๐
๗	บ้านตึก	๘	๑๓๕	๑๓๒
๘	หนองอ้อ	๓๕	๖๐๑	๖๐๑
๙	ท่าชัย	๗๖๔	๑๔,๖๖๕	๑๔,๖๕๓
๑๐	ศรีสัชนาลัย	๑๕	๑๗๕	๑๗๕
๑๑	ดงคู	๑๑๗	๑,๕๐๕	๑,๕๐๕
	รวม	๑,๑๓๒	๑๙,๘๓๑	๑๙,๘๑๖

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร

๒) ปริมาณการผลิต

ตารางที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอ.ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
หาดเสี้ยว	๗	๘๓	๘๓	๘๓๐	๑๐
บ้านแก่ง	๘๗	๑,๓๖๐.๐๐	๑,๓๖๐.๐๐	๑๓๖๐๐	๑๐
สารจิตร	๘๕	๘๖๑	๘๖๑	๘๖๑๐	๑๐
ป่าจั่ว	๓๓	๔๑๔	๔๑๔	๔๑๔๐	๑๐
แม่สำ	๔	๓๒	๓๒	๓๒๐	๑๐
แม่สิน	๐	๐	๐	๐	๑๐
บ้านตึก	๘	๑๓๕	๑๓๒	๑๓๒๐	๑๐
หนองอ้อ	๓๕	๖๐๑	๖๐๑	๖๐๑๐	๑๐
ท่าชัย	๗๖๔	๑๔,๖๖๕.๐	๑๔,๖๕๓.๐๐	๑๔๖๕๓๐	๑๐
ศรีสัชนาลัย	๑๕	๑๗๕	๑๗๕	๑๗๕๐	๑๐
ดงคู	๑๑๗	๑,๕๐๕.๐๐	๑,๕๐๕.๐๐	๑๕๐๕๐	๑๐
รวม	๑,๑๓๒.๐	๑๙,๘๓๑.๐	๑๙,๘๑๖.๐๐	๑๙๘๑๖๐	๑๐

ที่มา : รายงานภาวะการผลิตพืช สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การใช้พันธุ์

เกษตรกรตำบลดงคูนิยมปลูกพันธุ์ขอนแก่น ๓ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตค่อนข้างดี และมีความเหมาะสมกับพื้นที่

การเตรียมดิน

เกษตรกรจะมีการเตรียมดิน จำนวน ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ไถดะ ครั้งที่ ๒ ไถแปร และครั้งที่ ๓ เป็นการไถยกร่อง

การปลูก

เกษตรกรจะทำการปลูก ระยะห่างระหว่างแถว ๑๐๐-๑๓๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างหลุม ๕๐ เซนติเมตร หลุมละ ๒ ท่อน จะใช้พันธุ์อ้อย ๑.๕ ต้นต่อไร่

การใส่ปุ๋ย

ในการผลิตอ้อยของเกษตรกรตำบลดงคู จะใส่ปุ๋ยจำนวน ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูกอ้อยแล้วประมาณ ๑ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ครั้งที่ ๒ ใส่ขณะอ้อยอายุประมาณ ๓ - ๕ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘/๑๘-๘-๘ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

นอกจากวัชพืชจะถูกทำลายจากการไถพรวนแล้ว เกษตรกรจะพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชชนิดพ่นเพื่อฆ่าวัชพืช เมื่ออ้อยอายุ ๒-๓ เดือน (ก่อนใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒)

การเก็บเกี่ยว

-การเก็บเกี่ยวโดยการตัด เมื่ออ้อยอายุประมาณ ๑ ปี หรือก่อนออกดอก

-การเก็บเกี่ยวโดยการเผาซึ่งจะทำให้อ้อยเสียคุณภาพ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอศรีสัชนาลัย มีการปลูกอ้อยโรงงาน การปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมิถุนายน ปลูกสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ การเก็บเกี่ยวระหว่างพฤศจิกายน ถึงเดือนมิถุนายน ปลูกสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกอ้อย ในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ดังนี้

ตารางที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน ในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
.....			▽	△							←→	→
	←					→					←	→
	←	-----			-----						-----	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอศรีสัชนาลัย มีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน เป็นเงิน ๒๑,๒๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๑ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ต่อไร่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
		ปีที่ ๑	ต่อ ๑	ต่อ ๒
๑	ค่าเตรียมดิน			
	-ครั้งที่ ๑ ผาน ๓ จำนวน ๑ รอบ	๖๕๐	-	-
	-ครั้งที่ ๒ ผาน ๗ จำนวน ๑ รอบ	๒๕๐	-	-
	-จอบหมุน จำนวน ๑ รอบ	๒๕๐	-	-
๒	ค่าพันธุ์อ้อย (ไร่ละ ๑ ต้นๆละ ๒,๐๐๐ บาท)	๒,๐๐๐	-	-
๓	ค่าจ้างปลูก	๑,๐๐๐	-	-
๔	ค่าปุ๋ยเคมี			
	-ครั้งที่ ๑ (รองพื้น)	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐
	-ครั้งที่ ๒	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐
๕	ค่าหยดน้ำ			
	-ครั้งที่ ๑	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
	ครั้งที่ ๒	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐

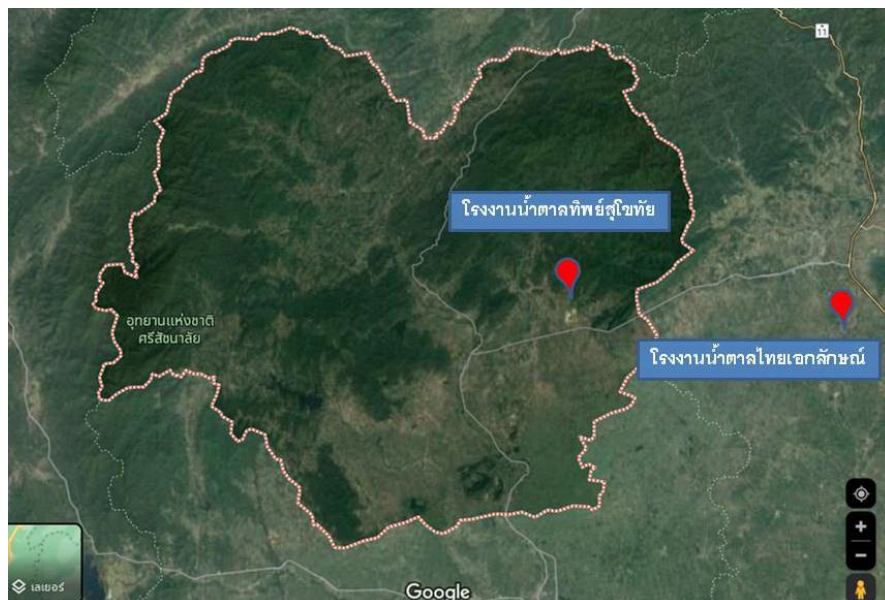
๖	ค่าสารกำจัดวัชพืช			
	-ครั้งที่ ๑ + ค่าแรงงาน	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐
	-ครั้งที่ ๒ + ค่าแรงงาน	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐
๗	ค่าจ้างตัด	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
๘	ค่าขนส่ง	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
	รวมค่าใช้จ่าย	๔,๕๐๐	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐
	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กิโลกรัม)	๑๓,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๘,๐๐๐
	ราคาผลผลิต/ตัน (บาท)	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
	รายได้รวม (บาท/ไร่)	๑๐,๔๐๐	๘,๐๐๐	๖,๔๐๐
	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	๕๐๐	๒,๓๐๐	๗๐๐

ที่มา : กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อ้อยโรงงานบ้านดงคู่ ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

อ้อยโรงงาน มีตลาดรับซื้อแน่นอน และสามารถทราบราคาม่วงหน้า โดยอำเภอสรีสัชนาลัย มีโรงงานใกล้เคียง ๒ แห่งที่จะคอยรับซื้ออ้อยโรงงานจากชาวไร่อ้อยอำเภอสรีสัชนาลัย ได้แก่

- โรงงานน้ำตาลทิพย์ สุโขทัย ตำบลบ้านตึก อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
- โรงงานน้ำตาลไทยเอกลักษณ์ ตำบลคิ่งตะเภา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงจุดรับซื้ออ้อยโรงงาน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย

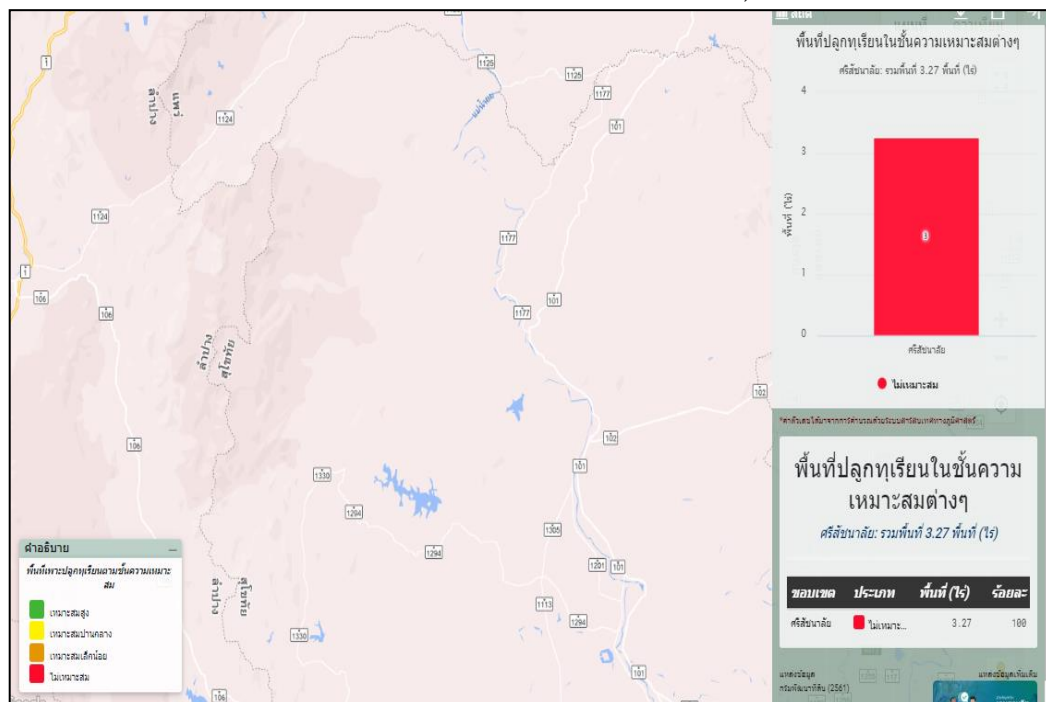
๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ ได้แก่ ๑ นายณรงค์ นิลสนธิ ประธานแปลงใหญ่อ้อยโรงงานบ้านดงคู หมู่ ๓ ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โทร ๐๙๒๒๗๐๖๐๔ มีสมาชิก ๖๐ ราย ๒ นางรัตนภรณ์ พลชนะ แปลงใหญ่ไร่อ้อยหมู่ที่ ๕ ตำบลท่าชัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๓ ทูเรียน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

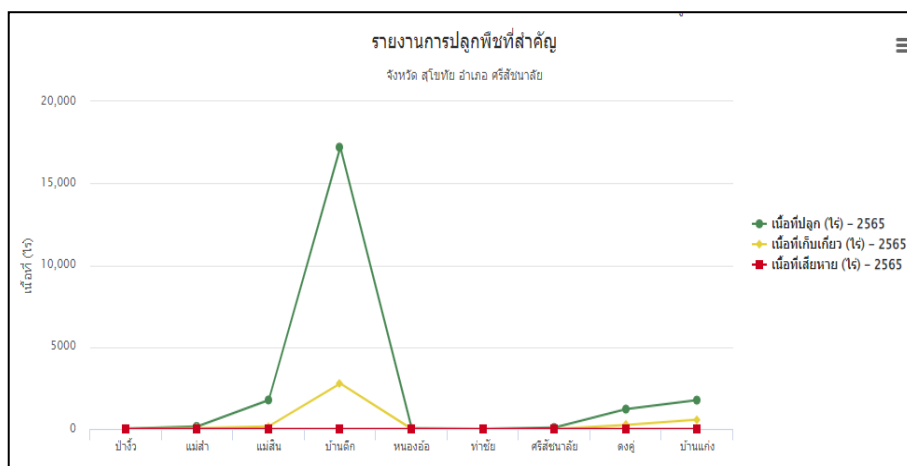
อำเภอสรีสัชนาลัย มีพื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกทุเรียนจำนวน ๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๕,๒๗๐.๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอสรีสัชนาลัย
ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> กรมพัฒนาที่ดิน

(๒) พื้นที่ปลูกทุเรียน

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ทุเรียน ๒๒,๒๓๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลบ้านตึก จำนวน ๑๓,๒๐๖ ไร่ รองลงมาคือตำบลแม่สิน จำนวน ๑,๓๖๙ ไร่ และตำบลบ้านแก่ง จำนวน ๑,๓๕๕ ไร่ ตามลำดับ

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอศรีสัชนาลัย มีพื้นที่การปลูกทุเรียน จำนวน ๒๒,๒๓๐ ไร่ ๑,๔๔๔ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลบ้านตึก จำนวน ๑๓,๒๐๖ ไร่ ๑,๑๓๓ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลแม่สิน จำนวน ๑,๓๖๙ ไร่ ๓๖ ครัวเรือน และตำบลบ้านแก่ง จำนวน ๑,๓๕๕ ไร่ ๑๑๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่(ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ศรีสัชนาลัย	๑,๓๙๙	๓,๔๐๐	๑๘,๑๒๑.๙๗	๔๕๐
หาดเสี้ยว	๑	๑	๑	๔๕๐
ป่าจั่ว	๗	๘	๒๒.๕	๔๕๐
แม่สำ	๘๓	๙๗	๓๖๔.๙๔	๔๕๐
แม่สิน	๓๓๕	๔๑๘	๒,๒๙๗.๖๓	๔๕๐
บ้านตึก	๑,๑๓๐	๒,๖๑๕	๑๔,๓๐๔.๖๖	๔๕๐
หนองอ้อ	๗	๗	๒๓.๒๕	๔๕๐
ท่าชัย	๓	๓	๑๑.๒๕	๔๕๐
ศรีสัชนาลัย	๒	๒	๑.๒๕	๔๕๐
ดงคู	๒	๒	๒๐.๕	๔๕๐
บ้านแก่ง	๒๐๔	๒๔๕	๑,๐๗๔.๐๐	๔๕๐
สารจิตร	๒	๒	๑	๔๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

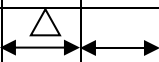
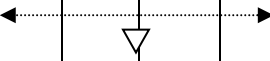
๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- (๑) การใช้กล้าทุเรียนพันธุ์ดี
- (๒) การเตรียมดินปลูกทุเรียน
- (๓) การปลูกทุเรียน
- (๔) ระบบการให้น้ำทุเรียน
- (๕) การดูแลรักษาทุเรียน
- (๖) การใส่ปุ๋ยทุเรียน
- (๗) การเก็บเกี่ยวทุเรียน
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวทุเรียน
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูทุเรียน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอศรีสัชนาลัย มีปฏิทินการบริหารจัดการ ทุเรียน ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการผลิตทุเรียน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทุเรียน												

สัญลักษณ์

 ช่วงติดดอก

 ติดดอกสูงสุด

 ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

 เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอศรีสัชนาลัย มีต้นทุนการผลิตทุเรียน โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิต เป็นเงิน ๓๘,๕๐๐ บาท และพื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิต เป็นเงิน ๔๑,๕๐๐ บาท

ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียน ปี ๒๕๖๘ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขต ชลประทาน	นอกเขต ชลประทาน	หมายเหตุ
แต่งกิ่ง	-	๗๐๐	
ใส่ปุ๋ย๑ (๔๖+๑๕)	-	๑,๕๐๐	๔๖-๐-๐ + ๑๕-๑๕-๑๕ ต้นละ ๓ กก.
ให้น้ำ ๑	-	๖๐๐	ปลายฝน ต้นหนาว
ตัดหญ้า๑ (พ.ย.-ธ.ค.)	-	๑,๐๐๐	คั่แรงวันละ ๗๐๐ บาท/คน
ใส่ปุ๋ย๒ (๘-๒๔-๒๔)	-	๒,๕๐๐	
ให้น้ำ๒ (ธ.ค.-ม.ค.)	-	๕๐๐	
ทำดอก+พ่นยา (ม.ค.-ก.พ.)	-	๖๐๐	
ให้น้ำ		๕๐๐	

พ่นยา+ฮอร์โมน (เม.ย.)	-	๗๐๐	
ให้น้ำ	-	๔๐๐	
พ่นยา+ฮอร์โมน (เม.ย.)	-	๕๐๐	
แต่งลูก (พ.ค.)	-	๕๐๐	
เร่งใบ+พ่นยา	-	๕๐๐	
ตัดหญ้า๒ (พ.ค.-มิ.ย.)	-	๑,๐๐๐	
เก็บเกี่ยว (ก.ค.-ก.ย.)	-	๑๐,๕๐๐	ค่าเก็บเกี่ยว+ขนส่ง ๗ บาท/กก.
รวม		๒๒,๐๐๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในตำบลบ้านตึกไม่ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช แต่ใช้การตัดหญ้าในแปลงผลิต ทำให้ไม่ค่อยพบปัญหาดินเสื่อมสภาพ วัชพืชที่ตัดไม่มีการเผาทำลายแต่ปล่อยให้คลุมดินเป็นการรักษาความชุ่มชื้นในดินได้อีกทางหนึ่ง มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่ไปกับปุ๋ยเคมี โดยพยายามใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด และเริ่มให้ความสำคัญกับการใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี มีการตัดแต่งผลให้มีจำนวนพอเหมาะกะกับสภาพลำต้น เพื่อควบคุมคุณภาพของผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด และช่วยรักษาดันทุเรียนอีกด้วย

(๑) วิธีการตลาด

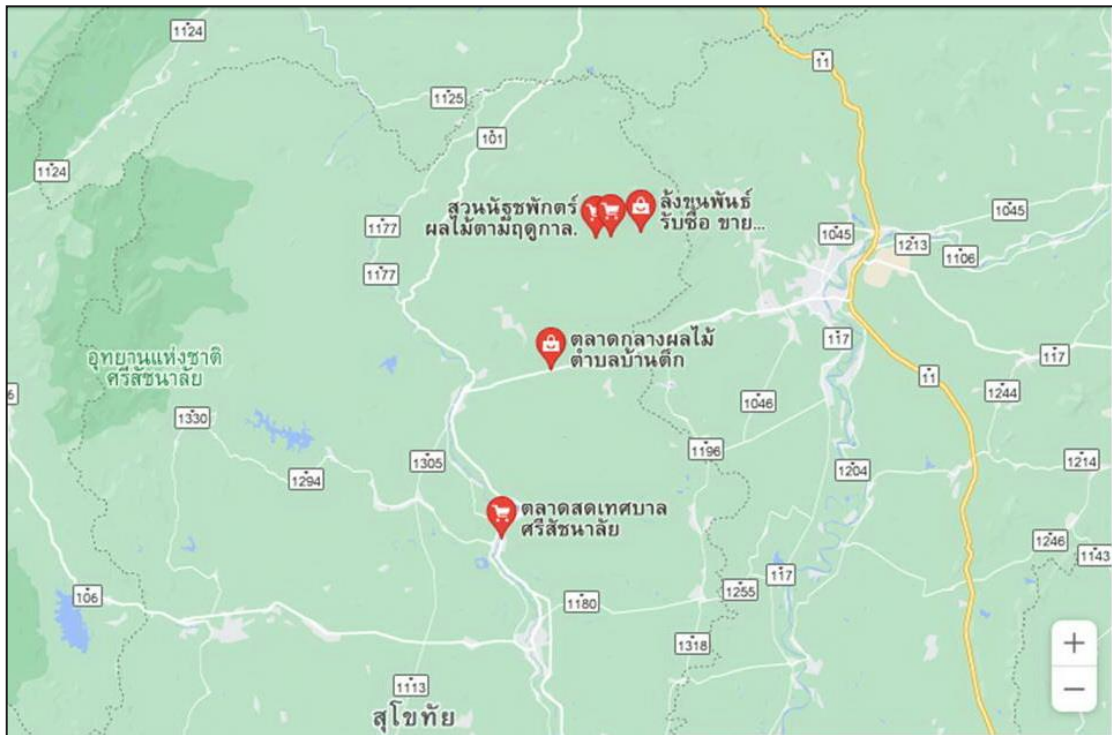
เดิมทีเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนตำบลบ้านตึกปลูกทุเรียนแบบ “เทวดาเลี้ยง” คือ ปลูกทิ้งปลูกขว้างไม่มีการดูแลรักษา ไม่มีระบบการให้น้ำ ทำให้ทุเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด และส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพ และไม่มีการวางแผนการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด ผลผลิตที่ได้จำเป็นต้องขายให้พ่อค้าคนกลางในหมู่บ้านที่รับซื้อในราคาค่อนข้างต่ำกว่าท้องตลาด และนำไปขายให้ตลาดใหญ่ที่จังหวัดอุดรธานีอีกทอดหนึ่ง

ปัจจุบัน กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย และสำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย ได้เข้ามาช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญกับขอการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP (ทุเรียน) และเข้ามาช่วยส่งเสริมการตลาด โดยมีการประกวดตั้งชื่อทุเรียนหมอนทองที่ปลูกในจังหวัดสุโขทัย ทำให้ทุเรียนสุโขทัยเป็นที่รู้จักมากขึ้น เกษตรกรที่ปลูกทุเรียนตำบลบ้านตึก เริ่มหันมาให้ความสำคัญกับการผลิตทุเรียนคุณภาพ มีการวางแผนการผลิตทุเรียน เพื่อให้ได้ทุเรียนที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด และเกษตรกรยังให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคา

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลบ้านตึก มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทุเรียนในทุกหมู่บ้านที่มีการปลูกทุเรียน โดยมีแหล่งรับซื้อทุเรียน

รวม ๑๘ แห่ง

ภาพที่ ๑๖ แผนที่แสดงจุดรับซื้อทุเรียน

ที่มา : <https://www.google.com/maps/search>

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอศรีสัชนาลัย มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านเกษตรผสมผสาน และการแปรรูป จำนวน ๔ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตทุเรียน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายรวม ลั่นเหลือ	๓	บ้านดึก	ศรีสัชนาลัย	๒๕๖๔	พืช
๒	นางดารัตน์ สุริยันต์	๑๑	บ้านดึก	ศรีสัชนาลัย	๒๕๖๒	พืช
๓	นางประไพ มีแก้ว	๑	บ้านดึก	ศรีสัชนาลัย	๒๕๖๕	พืช
๔	นายณัฐวุฒิ นักรู้	๑๒	บ้านดึก	ศรีสัชนาลัย	๒๕๖๕	สัตว์

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๖

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๖ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อําเภอสรีสะเกษ

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นนา ลุ่ม มีระบบชลประทาน บางส่วนในพื้นที่ของ อําเภอ ศรีสะเกษ แต่บางพื้นที่ยัง พึ่งพานํ้าฝน	โรงสีตั้งกระจายตามชุมชน ขนาดเล็ก-กลาง	ตลาดหลักอยู่ใน จังหวัดและขายผ่าน พ่อค้าคนกลาง
	ปัญหา Pain point	ขาดข้อมูลสภาพอากาศและ การจัดการนํ้าแบบแม่นยำ	ขาดข้อมูลสภาพอากาศ และการจัดการนํ้าแบบ แม่นยำ	ขาดข้อมูลสภาพ อากาศและการ จัดการนํ้าแบบแม่นยำ
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- Smart Farming App (พยากรณ์อากาศ, วิเคราะห์ ดิน)	- Smart Farming App (พยากรณ์อากาศ, วิเคราะห์ดิน)	- Smart Farming App (พยากรณ์ อากาศ, วิเคราะห์ดิน)
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรรายย่อย อายุเฉลี่ย สูง รวมกลุ่มบางส่วน	ผู้ประกอบการโรงสีขนาด ครอบครัว	ขาดทีมการตลาดมือ อาชีพ
	ปัญหา Pain point	ขาดทักษะดิจิทัล และ อำนาจต่อรองต่ำ	ขาดความรู้ด้านการบริหาร ข้อมูลและแบรนด์	ขาดความเข้าใจ พฤติกรรมผู้บริโภค
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- แอปรวมกลุ่มเกษตรกร (Digital Cooperative) - แอปบันทึกต้นทุน	- โปรแกรมบัญชีและ ERP ขนาดเล็ก - ระบบวิเคราะห์ต้นทุน	- Data Analytics - Social Commerce (Facebook/LINE OA)
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ผลิตข้าวทั่วไปและข้าว คุณภาพ เช่น ข้าวปลอดสาร	สีแปรรูปเป็นข้าวสาร จำหน่ายเป็นหลัก	ขายแบบสินค้าทั่วไป ยังไม่มีแตกต่าง สูง
	ปัญหา Pain point	คุณภาพผลผลิตไม่สม่ำเสมอ	ขาดระบบตรวจสอบ ย้อนกลับ	แบรนด์ไม่ชัดเจน แข่งขันด้านราคา
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- ระบบบันทึก GAP Digital	- QR Code Traceability - ระบบควบคุมคุณภาพ ดิจิทัล	- บรรจุภัณฑ์ Smart Packaging - ระบบรีวิวออนไลน์

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๗ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง
๔. หลักการและเหตุผล	เพื่อยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยใช้แนวคิด ‘ทำการเกษตรให้มีมูลค่าสูง’ ประกอบกับการทำเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรแม่นยำสูง ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีหมุนเวียน เพื่อยกระดับการผลิตและคุณค่าเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๒. เพื่อยกระดับรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้ที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๖๔ ไม่น้อยกว่า ๒.๕ เท่า จากปีฐาน (ปีก่อนเข้าร่วมโครงการครั้งแรก)
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๑. แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานตำบลแม่สิน อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ๒. แปลงใหญ่ทุเรียนบ้านดึก อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ๓. แปลงใหญ่จิ้งหรีด ม. ๓ ตำบลท่าชัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
๘. กิจกรรมหลัก	๑. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อศึกษาด้านชีวภาพเพื่อใช้ประกอบการวางแผนการผลิต ๒. การส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเท่าทันสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๓. การพัฒนาสินค้าเกษตรด้านการวิจัย ๔. พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด และการประชาสัมพันธ์ ๕. บริหารจัดการโครงการ
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย และสำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๔
๑๑. งบประมาณ	-

๑๒. ผลผลิต (Output)	มีจำนวนเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งสิ้น ๙๐ ราย (แปลงใหญ่ ๓ แปลงๆละ ๓๐ ราย)
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	รายได้ของแปลงใหญ่ที่เกิดขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการฯ ในปี ๒๕๖๙ ไม่น้อยกว่า ๒.๕ เท่า จากปีฐาน (ปีก่อนเข้าร่วม)

หมายเหตุ : ถ้ามีมากกว่า ๑ โครงการ สามารถเพิ่มตารางได้

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๘ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการส่งเสริม และพัฒนาเพื่อเข้าสู่ ห่วงโซ่อุปทาน และบริการมูลค่าสูง	๑. แปลงใหญ่ส้มเขียว หวานตำบลแม่สิน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัด สุโขทัย ๒. แปลงใหญ่ทุเรียนบ้าน ตึก อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย ๓. แปลงใหญ่จังหวัด ม. ๓ ตำบลท่าชัย อำเภอสหัส ขันธ์ จังหวัดสุโขทัย	๑. จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้เพื่อศึกษาด้าน ชีวภาพเพื่อใช้ ประกอบการวางแผนการ ผลิต ๒. การส่งเสริมและพัฒนา ผลผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมและเท่าทัน สภาวะการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ๓. การพัฒนาสินค้าเกษตร ด้านการวิจัย ๔. พัฒนาการสร้าง มูลค่าเพิ่ม การตลาด และ การประชาสัมพันธ์ ๕. บริหารจัดการโครงการ	เกษตรกรมีการวางแผนการผลิต ที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม	สินค้าเกษตรมูลค่าสูง สามารถแก้ไขปัญหา ภาคการเกษตรที่ ส อ ด ค ล ็ อ ง กั บ ศักยภาพการผลิต ของเกษตรกรในพื้นที่ ระดับท้องถิ่นได้	รายได้ของแปลงใหญ่ ที่เกิดขึ้นหลังเข้าร่วม โครงการฯ ในปี ๒๕๖๙ ไม่น้อยกว่า ๒.๕ เท่า จากปีฐาน (ปีก่อนเข้าร่วม)	-	พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๖๙

บรรณานุกรม